

KULTUR · INTERVJU · REPORTAGE · RESOR · HEMMA · KORSORD

Söndag

Rowlings gris flyger inte **c7**

Noréns nya pjäs – tillbaka i uppväxten **c8**

Fristaden Christiania fyller femtio **c10**

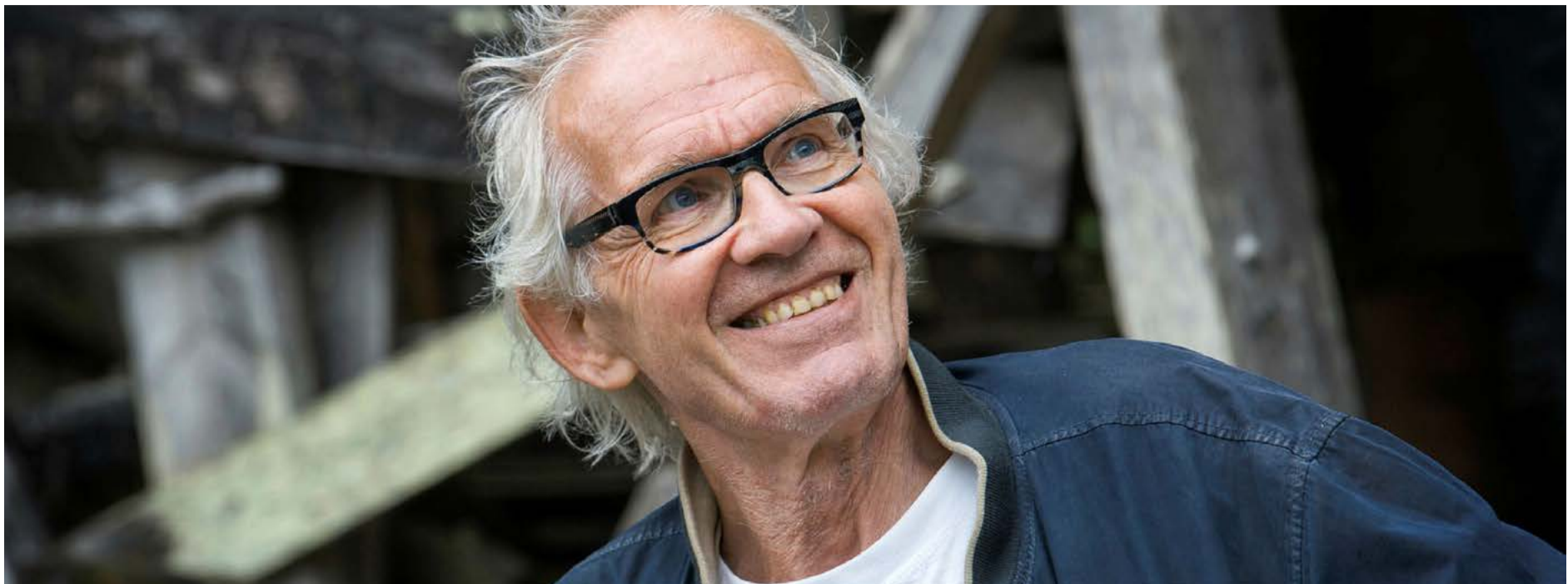
FOTO: ANDERS MALMBERG

I fädrens spår

Foto. Nygårds Karin Bengtsson gör små blinkningar till landskapet store son när hon ställer ut på Zornmuseet i Dalarna, men mest fokus har hon på framtiden, och tidlösheten. **c4**

ARVET EFTER VILKS

Lars Vilks dog i en bilolycka för två veckor sedan.

Rätten att smäda kräver jämlikhet

Fag misstänker att ni börjar tröttna, men jag tänkte säga något till om den där hunden. Debatten har gått varm sedan Moderna museets chef Gitte Ørskou här på kultursidan förklarade varför hon inte tänker köpa in Lars Vilks teckningar. Kritiken haglade från tunga kulturdebattörer, bland annat denna tidnings Thomas Millroth, Expressens konstredaktör Therese Bohman, DN:s kulturchef Björn Wiman och Sveriges Radios konstkritiker Mårten Arndtzén.

En kör av vita konstkritiker och kulturchefer som från sina trygga fätöljer tar ställning för att bevara ett verk som smädar profeten Muhammed? Motreaktionen var lika väntad. Göran Greider raljerade i Expressen över "de högljudda liberaler som ofta ger intryck av att bara kunna ett enda ord: yttrandefrihet". I "En varg söker sin pod" beskrev Caroline Ringskog Ferrada-Noli Vilks vovve som en temperaturmätare för en allt mer främlingsfientlig tid. Det är en förenklad bild. Att Vilks fall steg på yttrandefrihetsagendan berodde nog trots allt mindre på högervändningen än på terrorattentatet i Köpenhamn.

Men jag kan förstå reflexen. Det finns något stötande när ett etablissemang närmast samfällt rycker ut till försvar för en teckning som driver med en minoritetsreligion. I det här fallet en minoritet som är måltavla för en farlig och mäktig radikalhöger – en rörelse som konstnären dessutom delvis legitimerade. Och även om udden i Vilks verk kan anses riktad mot konstvärlden blir muslimer som grupp ett instrument, ett slagträ. Man kan mycket väl beskriva det som en förstärkning av ett förtryck, som en stressande mjuk maktutövning.

Jo, det säger jag samtidigt som jag själv tycker att teckningen borde tas om hand av det statliga Moderna museet.

För saker kan vara på flera sätt samtidigt. Till exempel de här:

Det finns något stötande när ett etablissemang närmast samfällt rycker ut till försvar för en teckning som driver med en minoritetsreligion.

Att Lars Vilks fall visade på yttrandefrihetens konkreta pris, och att samhället var rätt snålt med att betala det – vilket märktes i allt ifrån isoleringen från kulturlivet till att han inte fick bo med sin livskamrat.

Att processkonstverket också testade konstvärldens lojaliteter och strukturer på ett sätt som gör det intressant.

Och att det här massiva matandet av rondellhunden kan kännas som ett slag i magen i ett samhälle där muslimer som grupp marginaliseras.

Så hur ska man hantera det? Det finns en länk mellan yttrandefrihet och jämlikhet som ofta försummas i debatten. Med det menar jag inte att man bör plocka bort, undvika eller ens alltid ta avstånd från uttryck som kan anses sparka nedåt. Det vore att acceptera en dogmatisk syn där makt är det enda intressanta i konsten och där det bara existerar en enda maktordning. Som Inas Hamdan beskrivit på kultursidan har exempelvis Vilks teckningar också haft en frigörande kraft för den vars främsta förtryck kommer från fundamentalister.

Men om man vill bevara rätten att smäda behöver man arbeta för ett samhälle med någorlunda lika villkor och tillgång till offentligheten. Annars håller det inte.

KULTURCHEFEN

IDA ÖLMEDAL
ida.olmedal@hd.se

VECKANS...

Sågning

Om årets Nobelpristagare Abdulrazak Gurnah dittills mottagits med glada hickningar tog det tvärt slut när Theodor Kallifatides bestämde sig för att bryta konsensus i Babel. "Ingen läsfest," började han och fortsatte: "Präktigt, lite tråkigt, lite sömntigt - jag vill inte säga mer, då blir jag utvisad!"

Poddkärlek

Aftonbladets Åsa Linderborg och DN:s Bengt Ohlsson är kända för att bråka med varandra på kultursidorna. Nu har de blivit ihop och startar podd hemma hos sig. Den nya kulturhögern, heter den tydligen inte.

Fegisar

Inför Förintelsekonferensen hade Stadsarkivet i Malmö skyltat med böcker om stadens judiska historia. Men vid stängning täcktes de över - för att undvika skadegörelse. Beslutet rättades tack och lov till snabbt, men blev en viral nyhet.

Den skånska marknaden börjar så smått återgå till ett mer normalt beteende. Alla bakomliggande nyckeltal tyder på att vi kommer att ha en fortsatt stark, om än mer dämpad, bostadsmarknad under hösten.

Fortsatt stark bostadsmarknad i höst

Under pandemin har den skånska bostadsmarknaden slagit alla rekord, både vad gäller priser och antal affärer. Allt tyder på att den positiva trenden kommer att hålla i sig i höst, men Mattias Larsson, vd på Bjurfors Skåne, menar att marknaden blir mer balanserad nu när samhället öppnar upp igen.

Rekordmånga bostadsaffärer

Ändrade vanor och prioriteringar är en av effekterna av pandemin. Mer distansarbete och inställda resor gör att vi tillbringar mer tid i hemmet. Många har prioriterat boendet framför annan konsumtion, vilket har gett avtryck på hela bostadsmarknaden.

– Antalet bostadsaffärer har ökat markant under det senaste halvåret, säger Mattias Larsson. Ser vi till sommarmånaderna 2021 präglades de av en hög efterfrågan och ett lågt utbud till följd av korta säljtider, som resulterade i fortsatt

stigande priser.

Priset på både villor och bostadsrätter ökade med två procent i Skåne under sommaren och om man tittar på hela året är ökningen 20 procent respektive 13 procent. Det har skett en viss avmattning de senaste veckorna i takt med att utbudet har ökat. Den genomsnittliga säljtiden är nu 15 dagar, upp från tolv dagar när marknaden var som hetast under våren. Men bostäder säljer ändå betydligt snabbare i dagsläget än under samma period föregående år.

– Det betyder att det fortfarande är bra fart på marknaden även om vi inte ser samma exceptionella nivåer som tidigare i år, förklarar Mattias Larsson.

Återgång till det normala

Den skånska marknaden börjar så smått återgå till ett mer normalt beteende.

– Alla bakomliggande nyckeltal tyder på att vi kommer att ha en fortsatt stark, om än mer dämpad,

bostadsmarknad under hösten.

Ur ett historiskt perspektiv är efterfrågan fortfarande stor, men försäljningarna sker i ett lugnare tempo nu. Den mer balanserade efterfrågan kommer till viss mån att sätta press på bostadspriserna under hösten, menar Mattias Larsson.

De höga bostadspriserna har gjort att boendekostnaderna har gått upp då många tvingas till högre belåning. Eftersom löneutvecklingen inte har ökat i samma takt, går en större del av den disponibla inkomsten åt till att betala för boendet.

– Många kommer att behöva fundera över hur stor del av sin inkomst de är beredda att lägga på boendet och hur mycket de har råd att låna. Det är en situation som vi inte har haft på samma sätt i Skåne tidigare, säger Mattias Larsson.

De som köper och säljer på samma marknad påverkas mindre av de uppåtgående priserna.

– De flesta gör affär på samma marknad och får då bra betalt för bostaden de säljer medan de stora vinnarna på årets boprisrally är de som lämnar marknaden. Unga förstagångsköpare drabbas hårdast med ökad kontantinsats samt effekten kring det skärpta amorteringskravet, säger Mattias Larsson.

Psykologiska faktorer påverkar bostadspriserna

Räntorna bedöms förbli låga, vilket förhindrar ett prisfall. Mattias Larsson förväntar sig inte heller att varken ekonomin, arbetslösheten eller återinförandet av amorteringskravet kommer att påverka den skånska bostadsmarknaden negativt under hösten och vintern. Däremot tror han att medias syn kommer att influera prisutvecklingen.

– Det skrivs mycket om bostadsmarknaden och många letar efter tecken på att bostadspriserna är på väg ner. Något som vi hitintills inte har sett i Skåne. Prisförvänt-

ningarna är lägre just nu och det är färre som tror att bostadspriserna kommer att öka det närmaste året. Om prisförväntningarna hos gemene man sjunker kan det avspeglas i lägre betalningsvilja hos köparna som i sin tur gör dem mer selektiva i sitt nya köp.

En annan faktor som kan spela roll är om vi återgår till gamla konsumtionsmönster och inte längre prioriterar boendet på samma sätt som under pandemin.

– Förändrade behov och nya prioriteringar har definitivt drivit prisutvecklingen under 2021. Vi är på nivåer som inte kan hålla över tid vilket gör att jag välkomnar en mer stillsam prisutveckling och ett nedkylt tempo på marknaden. Alla mår bra av att få mer tid på sig att fatta välgrundade beslut för bästa möjliga bostadsaffär, avslutar Mattias Larsson.

Lokal koll på bostadsmarknaden i Helsingborg

Bob Kjellsson
Fastighetsmäklare på Bjurfors Helsingborg City

Hur har det gått att sälja bostäder under sommaren?

Bostadsmarknaden har varit fortsatt stark med korta försäljningstider, stort intresse på visningar och intensiva budgivningar. Kombinationen av ett lågt utbud och stor efterfrågan har resulterat i ytterligare prisökningar där villaförsäljningarna har stuckit ut mer än bostadsrätterna.

Kan du beskriva läget på bostadsmarknaden i Helsingborg just nu?

Återinförandet av amorteringskravet tycks inte vara en faktor till att marknaden mattats av något under de senaste veckorna. Däremot har ett ökat utbud samt att samhället sakta öppnas upp troligtvis bidragit till en mer stabiliserad marknad. Med det sagt görs det fortsatt många affärer och många rekordförsäljningar.

Hur bedömer du utvecklingen de närmaste månaderna?

Allt tyder på en fortsatt stark bostadsmarknad under hösten och vintern, om än lite lugnare med något längre försäljningstider jämfört med hur det varit under våren och sommaren. Vi mäklare välkomnar en mer stabiliserad marknad där både köpare och säljare får tid att fatta avvägda beslut för bästa möjliga bostads-

affär. Räntorna ser ut att förbli låga vilket troligtvis förhindrar ett prisfall. Med en fortsatt stark samhällsekonomi i stort just nu ser vi ljus på det kommande halvåret.

Foto

Kulturchef: Ida Ölmedal Kulturredaktör: Johan Malmberg Söndagsredaktörer: Sara Berg, Raket Chukri, Håkan Engström, Peter Fällmar Andersson, Mattias Oscarsson
E-post: kultur@hd.se Postadress: Kultur, Helsingborgs Dagblad, 251 83 Helsingborg

Årets Vasaloppsdiplom, signerat Nygårds Karin Bengtsson.

Nygårds Karin Bengtssons fotoverk "The guest" (2021).

Nygårds Karin Bengtsson i trädgården hemma på gården utanför Jonstorp.

”Mina bilder ska se tidlösa ut om hundra år”

Nygårds Karin Bengtsson skapar egna fotovärldar från gården utanför Jonstorp. Johan Malmberg träffar henne inför den stora utställningen på Zornmuseet.

H

uset ser lite öde ut, har hon sagt som vägbeskrivning.

Vi parkerar på gården, går in genom en öppen stallbyggnad och kommer ut på andra sidan. Där är marken full av äpplen, ett fält inbäddat i ett svagt dis breder ut sig åt andra hållet och åt ett tredje leder en pergola som minner om Per Kirkebys "Mursten" fram till en högrest, nybyggd och vacker ateljébyggnad.

Byggnaderna här krockar mellan gammalt och nytt, som en svärfångad tidlöshet.

Det är här på landet utanför Jonstorp hon håller till, Nygårds Karin Bengtsson. Genombrottet för en större publik fick hon med sin stora utställning på Fotografiska 2015, där hennes bilder av människor i – tidlöst – renskalade rum

eller öde landskap hyllades. Sedan dess har det varit lite tystare om henne.

Men i helgen invigs hennes största utställning i karriären på Zornmuseet i Mora – på ett känslomässigt plan kunde nog inget vara starkare.

– Här såg jag som liten Anders Zorn stå staty i parken, han var så otroligt upphöjd: bara tanken på att man själv en gång skulle kunna vara konstnär fanns inte, för han hade redan fyllt den platsen. Det känns att få ställa ut här, det hade jag inte i min vildaste fantasi trott.

Det är 25 år sedan Nygårds Karin Bengtsson gick ut Nordens fotoskola Biskops-Arnö. De mantran hon matats med under utbildningen var de som alla elever i alla tider fått höra: Avgränsa dina projekt, fånga det stora i det lilla! Nygårds Karin Bengtssons gjorde precis tvärtom – hon tänkte sig snarare att "fånga det stora i det stora", som hon säger. Hennes examensarbete fick formen av ett memoryspel, som sedan blev inträdesbiljetten till Konsthögskolan i Finland. Nu plockar hon fram det ur en byrå i sin ateljé och visar upp korten: en klocka, ett skelett, en växt som kastar skuggor mot väggen.

Det är ungefär så långt ifrån ett litet avgränsat projekt man kan komma – det är tvärtom bokstavligen ett livslångt projekt. Ett som ständigt byggs på med nya minneskort, nya bilder.

De där tidigare bilderna ser förstas inte ut som de hon sedan dess renodlat under ett kvartssekel, i dag är hennes iscensättningar av dessa människor som tycks sväva bortom tid och rum så omiskännligt hennes.

– Tiden och döden, ja, det är mina ständiga teman. Tidens ändlighet, den har jag alltid haft en så stark förnimmelse av. Och den har vuxit sig starkare ju äldre jag blir.

Kanske kan man se hela Nygårds Karin Bengtssons konstnärskap som en pågående utbyggnad av detta memoryspel. Människorna hon mött. Berättelserna hon hört. Och ovanpå detta ett be- drägligt minne som lyckas dikta upp sina egna historier. Kritikern Malena Rydell kallade hennes fotografi en gång mycket träffande för ett slags "modern drömydning", så ursäkta om jag ansluter till hobbypsykologiserandet här och nu undrar hur det är att fylla Zorngården för just henne?

➔ Fortsättning på nästa sida

Memoryspelet som var Nygårds Karin Bengtssons examensarbete på Nordens Fotoskola Biskops-Arnö 1996.

Foto

Nygårds Karin Bengtssons "The broken pot" som är en parafra på Anders Zorns sista verk.

Hemma i den nybyggda ateljén med klädförrådet i bakgrunden.

”Jag ser alla mina modeller oavsett om de är män, kvinnor eller barn som likvärdiga. I **Zorns** tid var barn gulligfierade, är det något jag gjort är det att se barn som existentiella varelser som inte skyggar för det svåra.”

NYGÅRDS KARIN BENGTSO

■ Fotokonstnär utbildad på 1990-talet vid Nordens foto-skola Biskops-Arnö, i tyska Essen samt Konsthögskolan i Helsingfors.

■ Bor med maken Jonas Fjellman, som är möbelsnickare, och två döttrar på en gård utanför Jonstorp.

■ I Skåne har hon bland annat ställt ut på Höganäs konsthall 2014, Krapperup 2017 och i höst på Galleri Thomas Wallner i Simrishamn med utställningen "Privata samtal".

■ Nu aktuell med "Med ryggen mot tiden" på Zornmuseet i Mora 16/10-16/1 2022.

🕒 Fortsättning

– Jag har mina rötter i Dalarna och min uppväxt i Mora. Jag växte upp med stora släkträffar till högtiderna. I dag återvänder jag lite för ofta till begravingar och får då dra på mig Mora-dräkten, som ett slags uniform mot sorgen. Så självklart är det en speciell plats för mig.

Få landskap har väl så emblematiske ambassadörer som Dalarna med sina Carl och Karin Larsson och Anders Zorn – eller motbilder som Peter Johanssons skivade dalahäst, för den delen – som byggde sina egna idyller i en tid när resterande världen industrialiserades. Och fastän Nygårds Karin Bengtssons bilder gärna ser ut som ett lätt tidlöst artonhundratal är det knappast Zorns artonhundratal?

– Nej inte riktigt! Han var ju en fantastisk observatör med penseln som kamera. Jättefint och mycket skickligt, men vad vill han säga mig? För min del är det snarare speciellt att nu i en stor "retrospektiv" få fylla Zornmuseet med en helt annan estetik och helt andra berättelser.

Skulle du säga att du tar ställning mot hans nationalromantik?

– Snarare att jag tar spjörn mot hur människan avbildas i konsten, inte minst beroende på om du är man eller kvinna. Jag ser alla mina modeller oavsett om de är män, kvinnor eller barn som likvärdiga. I Zorns tid var barn gulligfierade, är det något jag gjort är det att se barn som existentiella varelser som inte skyggar för det svåra.

Låter det nu som om Nygårds Karin Bengtssons fotografi på något vis skulle utspela sig i Dalarna krävs ett klagörande: det finns få bilder

som är så drömskt fria från både tid och rum som hennes. I yngre år arbetade hon med teater, och hon bygger upp sina fotografiska världar noggrant iscensatta just för att sväva fritt för betraktaren att fylla dem med sina egna historier. Och här kommer just tidlösheten in, eftersom markörer styr ögat ägnar hon en stor del av sina dagar, månader och år åt att leta efter denna – tidlöshet.

– Men hur hittar du byxor som liknar byxor, jag menar bortom tidsmarkören? Eller ett rum som bara ser ut som ett rum? Den här fåfänga drömmen om att någon ska kunna läsa bilderna om hundra år och de ska se tidlösa ut är ju inte... praktisk alls. Verkligheten är alltid rörigare än de idéer jag vill gestalta, så det går åt mycket tid att städa bort tiden.

Det här är opraktiskt på flera plan. Konstnärer lever på projektansökningar, men Nygårds Karin Bengtsson blir alltid sittande framför de där papperna oförmögen att fylla i.

– Man brukar ju efterfråga start- och slutdatum och en avgränsad idé. Mitt projekt är livslångt.

Säg att du söker för ditt liv.

– Det skulle väl vara det! Men seriöst så strider ju hela min idé mot allt det som står högt i dag: att saker paketeras för att bli säljbara, det har med hela marknadsekonomin att göra. Att det ska vara lätt att förstå och förklara ett projekt. Att det ska ha en innehållsdeklaration. Och jag är förstås lite krävande eftersom jag bara ställer frågor, vad gör flickan i det rummet, narnen i sjön? Jag jobbar med ovissheten.

Normalt sett vill hon därför heller inte att mil-

jöer ska kunna identifieras. Det är exempelvis talande att årets Vasaloppsdiplom, föreställande en ung flicka som en inkarnerad Gustav Vasa, togs i en tallunge i norra Skåne. Men för den nu aktuella utställningen som bär den mycket talande titeln "Med ryggen mot tiden" gör hon ett litet undantag. I raden av äldre verk finns ett antal nytagna, bland annat ett som direkt utspelar sig inne i Zorngården. Fotografiet "The guest" är taget i det ena av Zorngårdens gäst-rum, och föddes ur idén att Emma och Anders Zorn var ofrivilligt barnlösa. Den unga modellen har mörkt hår precis som Emma Zorn och sitter på sängen klädd i svart, likt ett spöke: en skugga av en önskan.

– Undrar just hur det var för dem att umgås med Carl och Karin Larsson vars hem var fyllt av barn?

– Och, det måste jag få tillägga, känslan av att vara gäst, gästtematiken, är något som intrasserar mig. Den återkommer jag alltid till, att vi bara är gäster i livet.

I ett annat nytt arbete, "The broken pot", har hon lånat motiv och titel från Anders Zorns sista verk, en liten skulptur. På Nygårds Karin Bengtssons fotografi är krukans hopplimmad och döljs bakom ryggen på en flicka, en liten hälsning till en äldre kollega som hon inte har så särdeles mycket gemensamt med.

Möjligen mer än tanken på ett konstnärligt universum som ska fascinera hundra år senare.

TEXT: JOHAN MALMBERG
kulturredaktör

FOTO: ANDERS MALMBERG

RECENSION · JULEGRISEN

Spänningen är lika förlorad som grisen

JK Rowling är tillbaka efter fjorton år, den här gången med en julsaga. Men spänningen infinner sig aldrig, skriver Shora Esmailian.

■ Jack är lite lillgammal. Det är nästan ett måste för en pojke som ska få vara med om ett av Harry Potter-författaren JK Rowlings äventyr.

Ett och ett halvt decennium efter att hon avslutat serien om Harry Potter är Rowling aktuell med en julsaga som vänder sig till yngre barn. "Julegrisen" är en typisk kapitelbok med både korta meningar och korta kapitel för att barn som nyss bemästrat läsning ska kunna avnjuta den på egen hand.

Det är också de yngre läsarna som främst kommer att identifiera sig med huvudpersonen Jack, som går på lågstadiet och som i första delen av boken får uppleva den ena smärtsamma händelsen efter den andra. Hans inre är fyllt av känslor, men det är ingenting han visar utåt. Han säger inte mycket när han får reda på att hans föräldrar ska skiljas och att pappan ska flytta utomlands. Att han själv måste flytta och byta skola är också ett hårt slag. Men inte ens då höjer Jack sin röst mot sin älskade mamma – de ska ju trots allt bo närmare mor och morfar.

Den främsta anledningen till att Jack är så tyst och trygg stivas LG. "Lilla Gis" är gosdjuret som hängt med i hela hans liv, som varit med om

både det glädjefyllda och det sorgliga. Som har legat bredvid som tröst, vars ena öra är hårt av allt sugande och som doftar som en blandning av sur lukt och mammans parfym. LG vet allt, känner in allt och förstår Jack till fullo. Kommunikationen dem emellan sker sällan i höga toner eller med stora gester, utan inombords, inom Jack.

Att förlora LG vore den värsta mar-
drömmen. Vilket är precis vad som händer och som kastar ut Jack i det stora äventyret, sparsamt men intuitivt illustrerat av den prisbelönta illustratören Jim Field.

På självaste julafton slänger Jacks bonussyster ut LG på motorvägen i ett elakt utfall. Hans bästa vän och förtrogna är nu borta för alltid. Förtvivlad borrar Jack ner ansiktet i sin säng och känner sig alldeles, alldeles ensam. Inte ens Julegrisen som morföräldrarna försöker pracka på honom som ersättningsgosedjur kan trösta honom.

Men så plötsligt får sakerna i hans rum liv. De börjar röra på sig och pratar med honom. Julaftonsnatten har tagit med sig sin magi och vips blir Jack så liten att han och Julegrisen ramlar ner i Förlorien. På den-

BOKEN

JK Rowling

Julegrisen. Illustration: Jim Field. Översättning: Jan Risheden. Rabén & Sjögren.

na hemska plats hamnar alla borttappade saker och ju mer saknade de är, desto större chans är det att de ska kunna lämna Förlorien.

Tankarna går till både Dantes beskrivning av helvetets olika kretsar och den överkonsumtion vi i väst ägnar oss åt. Inspirationskällorna har helt klart varit många för Rowling: allt ifrån Dickens "En julsaga" och Bibeln till Astrid Lindgrens "Nils Karlsson Pyssling". Och det är svårt att inte tänka på Pinocchio när Julegrisen förklarar att leksakerna och tingen får liv genom mängden känslor människorna investerat i dem.

Det är faktiskt mer roande att ägna sig åt att klura ut Rowlings referenser än att hänga med i den snåriga väg Jack och Julegrisen tar för att hitta LG innan han äts upp av monstret Förloraren. Det kittlar till i magen några få gånger – som när det är osäkert om Jack kommer att klara av sitt uppdrag och hinna vända hem innan julfattningen övergår i juldagen – men Rowling lyckas inte bygga upp den spänning som denna äventyrsroman hade behövt.

Hon lutar på att hennes unga läsare kan hänga med i alla de vrår och rum som finns i Förlorien. Men författa-

ren verkar vara alltför upptagen med att filosofierna kring varat, värdet och döden och med att leverera sensmoral via platta arketyper – som Ambitionen som tappades av en politiker som förlorade ett val – för att förtrollningen ska infinna sig.

Allt det som hade kunnat vara spännande känns mest som utdragna och rätt trista avsnitt. Och de blinkningar Rowling gör till politiska skeenden som migration, diktatorer och maktutövning blir här alltför generiska.

Till slut återvänder Jack hem, som barnen alltid gör i utvecklingsromaner. Han har inte bara varit med om något stort, utan har också genomgått en inre mognad. Brådmognaden märks mindre, nu är han mer expressiv.

Säkert kommer även denna bok att bli till en fartfylld film. Men det är inte de delarna av boken som är de förtjänstfulla. Vad Rowling framför allt lyckas med i "Julegrisen" är att låta läsaren komma riktigt nära en liten och känslig pojke och allt som händer i honom när han förlorar sin bästa vän.

SHORA ESMAILIAN
författare och journalist

FOTO: MARYMCARTNEY

JK Rowling har skrivit en saga för yngre läsare.

Teater

PREMIÄR · SON FADER MODER

FOTO: PETER FRENNESSON

Martin Rosengardt regisserar "Son fader moder".

"Norén var hänsynslöst ärlig mot sig själv"

På 1980-talet fick Lars Norén sitt genombrott på Malmö stadsteater. Nu sätts en av dramatikers sista pjäser upp på samma scen. I "Son fader moder" återvänder han till uppväxten.

■ Scenen har fått parkettgolv. På golvet står ett piano, tre 60-talsstolar och fyra skådespelare. Decennier av damm ligger utbredd i ett tjockt, smutsig lager. Det är allt.

– Det ska vara en pojke på scenen också, ropar regissören Martin Rosengardt från tredje raden.

Lars Bringås, som spelar sonen, fyller i:

– Ja precis, när det verkar som om vi kommer av oss är det egentligen pojken som säger något.

Han skämtar såklart. Pojken har nästan inga repliker och med två veckor kvar till premiären, är det fortfarande mycket som inte sitter.

"Son fader moder" är en av Lars Noréns sista pjäser. Han skrev den under en månad i slutet av 2019, bara lite drygt ett år innan han dog. Även detta är ett familjedrama, besläktat med "Natten är dagens mor" och "Kaos är granne med gud" som spelades på Malmö stadsteater under 1980-talet. De blev båda stora succéer och brukar betraktas som Noréns genombrott som dramatiker.

Kitte Wagner är vd och konstnärlig ledare på teatern idag. Hon berättar

att de redan hade bestämt sig för att sätta upp en pjäs av Norén, men de visste inte vilken.

– Vi håller ju på med en workshopmetod här på Malmö stadsteater och ibland ses vi, ensemblen och jag, och läser en dramatiker som vi tycker är viktig och som vi gärna vill spela. Det är ett undersökande arbete som är stimulerande och inspirerande.

Den här gången var Martin Rosengardt med under processen.

– Han är så fruktansvärt bra på att ge formstarka texter kropp. Att hitta en vitalitet i regin som kan skapa en kontrapunkt till alla orden.

Tillsammans läste de manus till "Detaljer", "Kliniken" och "Natten är dagens mor".

– Plötslig skickar hans agent ett mejl till mig och vår dramaturg med det härligt torra beskedet: "Skriver till er båda och bifogar Lars Noréns nyskrivna pjäs, "Son fader moder", som jag hoppas ska väcka ert och teaterns intresse". Vi läste den direkt och visste att den här skall vi spela, säger Kitte Wagner.

Hon hann aldrig fråga Norén varför just de fick pjäsen, men tror att det hänger ihop med dess många paralleller till "Natten är dagens

SON FADER MODER

■ Nyskrivet familjedrama av Lars Norén med tydlig koppling till hotelltrilogin "Natten är dagens mor", "Kaos är granne med gud" och "Stillhet" från 80-talet.

■ Regi: Martin Rosengardt. I rollerna: Lars Bringås som sonen, Dag Malmberg som fadern, Katarina Lundgren-Hugg som modern, Susanne Karlsson som kvinnan samt Vincent Book och Hugo Hybinette Ermedahl som pojken.

■ Pjäsen får Sverigepremiär på Intiman i Malmö och spelas 23/10-30/12.

mor" som hade urpremiär på Intiman 1982.

– Att vi har Sverigepremiär på "Son fader moder" nu är som att knyta ihop säcken. Kanske hade han tänkt på detta. Kanske visste han att vi höll på med att läsa alla hans pjäser. Vem vet?

Precis som "Natten är dagens mor" och "Kaos är granne med gud" – samt "Stillhet" som är den sista men mer fristående delen i trilogin – rymmer "Son fader moder" självbiografiska inslag från Lars Noréns egen barndom. När han var sex år gammal flyttade familjen till Genarp för att driva hotell, en period som kom att prägla hans konstnärskap.

På SVT Plays Öppet arkiv kan man se "Natten är dagens mor" och "Kaos är granne med gud" som tv-teater, inspelade på 80-talet. Det är flera timmar av dysfunktionellt familjeliv i brunskala, där pappan dricker och har ekonomiska bekymmer och den kedjerökande mamman är dömande och döende i cancer. Äldsta brodern är en lyckosökande dagdrivare som är mer intresserad av snygga bilar, designerskostymer och sin saxofon än av

att jobba. Och Noréns alter ego är en skör och vilsen ung man med författarambitioner, flytande sexualitet och psykiska problem.

– Jag vet inte om man kan kalla "Son fader moder" för en fjärde del i samma serie eller om den är mer av ett drömspel, säger Martin Rosengardt.

Han förklarar:

– Mycket från de tidigare pjäserna återkommer här. Som anekdoter från uppväxten eller rena citat. Vissa texterna fortsätter vidare in i denna. Ingenting är inskrivet av en slump. På så sätt är detta en fjärde del. Men man kan också se den som en kommentar till trilogin, eller en fantasi. Det är något jag hade velat fråga Norén om.

Sonen mår väldigt dåligt i hotelltrilogin, hur mår han här?

– Om han mår dåligt i de andra pjäserna så mår han inte bättre här. Men han försöker förstå sin situation idag jämfört med hur den var då och jag tycker att det finns mer hoppfullhet och handlingskraft nu. Få konstnärer jobbar med sig själva så smärtligt som Norén. Även om han är

Dag Malmberg (fadern), Lars Bringås (sonen) och Katarina Lundgren-Hugg

FOTO: PETER HENNINGSSON

(modern) i en av Lars Noréns sista pjäser, som får Sverigepremiär på Intiman i Malmö.

hård mot andra i sina dagböcker, är det bara skuggan av hur hänsynslöst ärlig han är mot sig själv.

Tiden i "Son fader moder" är inte linjär. Det är inte uppenbart vem som lever och vem som är död, vad som är verkligt och vad som utspelar sig i sonens huvud. Han är tillbaka i Skåne, på det nu nedlagda hotellet. Fadern är här, likaså modern i olika åldrar samt sonen själv som barn.

– Det är ett slags försök till försörjning. Dels med föräldrarna, dels med barnet som växte upp i den här familjen. Barnet är jätteviktigt, det är han som ska döma den nu vuxne sonen.

Men det är också saker som är anorlunda. Bland annat finns den äldre brodern inte med i den här uppsättningen. Martin Rosengardten säger att han ändå tolkar det som att vi rör oss i samma universum.

– Även i de andra pjäserna förändras världen lite varje gång. Rollfigurerna har olika namn, ibland är pappan värst, ibland mamman. Här har han kanske kokat ner de båda bröderna till en? Det förekommer ju ett missfall också.

Vet du som regissör exakt hur det ligger till?

– Nej. Jag vill inte veta heller. Eller

jag vill inte bestämma mig för en tolkning. Det förändras från dag till dag, till och med under pjäsens gång. Var och en som ser föreställningen bär ju med sig sin historia, vilket styr upplevelsen. Det är en av Noréns styrkor: hans tilltro till publiken. Men vi har pratat mycket om bröderna inom ensemblen.

De har även åkt på studiebesök till Genarp och platsen där hotellet en gång låg. Idag finns det en pizzeria där.

– Vi snackade med dem som bor där nu och fick en guidad tur genom Genarp av en gammal klasskamrat till Norén.

På Intiman kan man se spår av hotellet i scenografin, även om tiden är upplöst.

– Det är flera tider och rum samtidigt. Pappan är på sin ålders höst, han sitter kanske på ett hem eller på hotellet. Eller så är det bara ett hål i tiden. Manusets ger inga tydliga besked. Men dialogen är snärtig och fartfylld och det är tydliga konflikter, då behövs inte så mycket mer, säger Martin Rosengardten.

De är mitt i repetitionerna av en

"Vissa tankebanor som avbrutits i de andra texterna fortsätter vidare in i denna. Ingenting är inskrivet av en slump. På så sätt är detta en fjärde del."

Martin Rosengardten, regissör.

av slutscenerna. Fadern attackerar sonen med frågor som han inte vill svara på.

– Frågorna är bara terror, säger Dag Malmberg, som spelar fadern.

Han hickar ljudligt.

– Det var tacos till lunch idag, säger Katarina Lundgren-Hugg, som spelar modern.

De avbryter dialogen för en diskussion om pausering. Ju mer avskalade replikerna är, desto viktigare är det hur de läses.

Föreställningen har förändrats med tiden. När den bara fanns i Martin Rosengardten's huvud var den mer högljudd. Nu är det viktigare var pauserna kommer.

Lars Norén hade ett stort musikintresse. Idag avslutas den uppmärksammade auktionen på Bukowskis, där dödsboet säljer dramatikerens möbler och ägodelar. Auktionen har redan lett till bråk bland kulturskribenter. Bland annat anklagade SvD:s medarbetare Sara Abdollahi Expressens Jens Liljestrand för att uppvisa "ett sorgligt förhållningssätt till ett redan tomt och förgånligt konsumtionssamhälle", efter att han skrivit en text med rubriken "Lars Noréns pry-lar väcker mitt ha-begär".

Ett av utropen består av Noréns kompletta musiksamling. Här finns cd-skivor med mycket klassiskt och jazz. Samma genrer återkommer i "Natten är dagens mor" och "Kaos är granne med gud".

I "Son fader moder" har musiken reducerats till en replik. Sonen saknar sin "inspelning med Carlo Maria Giulini och Pierre Fourniers inspelning av Bachs cellosonater och Bachs Lilla notbok för Anna-Magdalena bland andra, 'A requiem for those we love', Elgars Enigmavariationer, Moses och Aron, Miles Davis 'Collectors' item". Martin Rosengardten säger att föreställningen är mycket tystare nu än den var i början.

– Då var det mer ljud och musik. Men den är inte i närheten av lika avskalad som den hade kunnat vara. Norén plockade bort mer och mer från sina pjäser genom åren och till slut fanns det ingenting kvar. Den sista föreställningen han regisserade hade inga ord, han hade plockat bort allt. "Son fader moder" tolkar jag som en återgång till hans tidiga pjäser.

SARA BERG

medarbetare på kulturredaktionen

CHRISTIANIA FYLLER 50

Åsikterna om drogerna på Christiania går isär. Här syns ett cannabis-vänligt plakat.

Några av de affischer som visas i utställningen "Christiania 50 år. Var-er-blir".

Tanja Bjørn Zabell har bott på Christiania i femton år. Hon är vän med sex svanar. "Vattnet i ån är

Alternativet har överlevt

Fristaden Christiania har blivit medelålders. Drömmen om frihet och gemenskap har förvandlats till en konflikt om knarket. Men hur ser de boende på framtiden? Malin Waak har träffat en av områdets galjonsfigurer.

■ Christiania har fyllt femtio år och för ett par veckor sedan svämmade området över av festligheter. Ute på Köpenhamns gator paraderade christianiterna för att fira. Sinnrikt utklädda i fristadens gula och röda färger sjöng deltagarna sig fram genom folkmassorna och budskapet var klart: "Legalisera haschet – det är vårt sista hopp".

Staketet som omger fristaden hade prytt med nysprejad graffiti, det ljud av otaliga konserter, performanceföreställningar och föredrag.

På ett märkvärdigt vis är Christiania sig alltid likt, eftersom det oförutsedda är en del av dess själ.

När jag besökte området i somras

möttes jag av ett begravningsståg. En 22-årig christianit hade blivit skjuten vid "gaden", alltså *pusher street*, där haschförsäljningen numera kontrolleras av kriminella ligor.

Olyckan – han befann sig på fel plats vid fel tillfälle – väckte stor sorg hos de boende och man stängde under flera veckor ner för besökare.

Men nu har man tagit nya tag och självklart ska det firas, att det här helt osannolika experimentet har blivit medelålders.

Fristaden föddes den 26 september 1971, då Christiani Quinti Bastion blev till Christiania. Den unge journalisten Jacob Ludvigsen klättrade

tillsammans med några vänner in genom staketet till den gamla militärförläggningen, varpå hundratals hippies, aktivister, narkomaner och hemlösa strömmade till. Här skulle "frihet, fantasi och fællesskab" få råda.

Tilltaget var en del av ungdomsopproret som drog genom den västliga världen. Christianias målsättning var enligt en grundlag som skrevs: "Att bygga upp ett självstyrande samhälle där varje enskild individ skulle ha rätt att utveckla sig, men med ett ansvar för det gemensamma."

Ockupationen av området var till en början olaglig, men efter flera års sammandrabbningar mellan de boende och polismakten beslutade danska staten 1978 att det skulle göras en detaljplan för området och att fristaden kunde få lov att existera med vissa förbehåll.

Ett av dessa var att det inte fick bli en form av "gated community".

Christiania skulle vara öppet för alla, vilket än idag är till gagn för Köpenhamns vinddrivna existenser som alltid vet vart de ska ta vägen.

Tanja Bjørn Zabell har bott på Christiania i femton år och har blivit något

En bild som ger total rättvisa åt Christiania existerar inte; man behöver bara skaka kalejdoskopet lite för att historien ska bli en annan.

av en galjonsfigur för fristaden. Hon är aktivist, rullskridskoåkande magdansare samt vän med sex svanar som hon tar hand om:

– Vattnet i ån är förorenat så om vi inte matar och tar hand om dem, så klarar de sig inte.

Det sociala engagemanget på Christiania är stort. Man hjälper varandra och blir tvungna att lyssna på varandra. Den unge journalisten som klättrade in genom staketet tröttnade snabbt på de enormt långa mötena och stack redan efter tre veckor. Men samma konsensusdemokrati råder än idag. Man diskuterar tills man kommer fram till något.

– Det är vackert och utmattande, säger Tanja Bjørn Zabell.

Christianias egen advokat Knud Foldschack har beskrivit konsensusdemokratin som Christianias största svaghet och största styrka.

Christiania är ett mycel med långa rottrådar och många inbyggda konflikter. Man har ridit ut otaliga stormar på egen hand, utan hjälp från staten och polismakten.

Sofie – det första barnet som föddes här – miste tidigt båda sina unga

förerenat så om vi inte matar och tar hand om dem, så klarar de sig inte", säger hon.

i femtio år

föräldrar som dog som narkomaner, något som hon talar om i dokumentären "Christianias barn". Där berättar vuxna personer som växt upp på Christiania om den skriande otrygghet som de upplevde, vilket bekräftar att barnens behov åsidosattes för de vuxnas utlevelser.

En av de viktigaste händelserna i Christianias historia var den så kallade "junkblokaden" 1979 då man brände alla tunga droger man hittade på bål och gjorde det förbjudet av vara sprutnarkoman här. De som sålde portades på livstid.

Men en bild som ger total rättvisa åt Christiania existerar inte; man behöver bara skaka kalejdoskopet lite för att historien ska bli en annan. De jag känner som har växt upp här är högst välfungerande vuxna med en skaparkraft som man kan avundas.

Det största problemet nu är den växande avgrunden mellan de som styr haschmarknaden och de boende.

– Det allra bästa hade varit om man bara sålde det lagligt på apoteket, skyfflade in pengarna i statskassan och lät överskottet gå till sjukvården och all underbetald sjukvårds-

personal. Vi skulle slippa så otroligt många problem, säger Tanja Bjørn Zabell.

Christiania har enorm mycket gott i sig: generositet, skaparkraft och styrka. Dess roll som en källåder för den köpenhamnska kulturen ska inte förringas, vilket utställningen på Kunsthal Charlottenborg "Christiania 50 år. Var-er-bli'r" understryker i allra högsta grad.

Här har man samlat ihop ett hav av de affischer som har gjorts på Christiania genom åren och de utgör en vindlande och färgsprakande resa mellan konst, musik och aktivism: "Boligen er en menneskeret – tag den selv!"

Ifall den här fristaden kommer att fylla hundra år går det inte att sia om, men fortfarande hörs refrängen från Christianias "nationalsång": "I kan ikke slå os ihjel, i kan ikke så os ihjel. Vi er en del af jer selv."

TEXT: MALIN WAAK

kulturskribent

FOTO: MIRIAM PREIS

kultur@hd.se

HELSINGBORGS SYMFONIORKESTER

DOLDA
SKATTER

MONTGOMERY
NETZEL
BRUCKNER

TORS DAG 19.00

OKTOBER
21

Jessie Montgomery
Records from a Vanishing City
Laura Netzel Pianokonsert
Anton Bruckner Symfoni nr 6

Helsingborgs Symfoniorkester
Solist Stefan Lindgren, piano
Dirigent David Niemann

helsingborgskonserthus.se

Biljettkassa Roskildegatan 1: mån-fre 12.30–16.00, tel. 042-10 42 80

HELSINGBORGS
SYMFONIORKESTER
& KONSERTHUS

Oväntad
humor. Cool
dramatik.

Antigone.

LILLAN: 15 okt–20 nov

Köp dina biljetter redan idag på
helsingborgsstadsteater.se

HELSINGBORGS
STADSTEATER

Joy Crookes landar mitt i samtiden

Gabriel Zetterström hör morgondagens artist, som lånat från gårdagens sound.

SOUL/HIPHOP

Joy Crookes
Skin.

■ Den musikaliska talangpoolen med yngre brittiska soul/r&b/hiphopartister med utomeuropeisk bakgrund tycks outtömlig. Med nyskapande beats och politiska texter har London åter blivit musikvärldens epicentrum. Senast det hände var väl under britpopens glansdagar?

Nu lägger vi ytterligare ett namn till raden: Joy Crookes. Tjugotreåringen, som har irländsk pappa och mamma från Bangladesh, började sin offentliga karriär redan som tonåring, då hon framgångsrikt tolkade Ray Charles "Hit the road jack" på Youtube. När första plattan "Skin" landar har hon släppt tre ep och dussinet singlar. Trots det är hon lite av en doldis.

Det bör ändras på. För det är ju med soul som med arkitektur: det räcker inte att karbonkopiera gamla ritningar och uppföra på nytt för att få önskvärt resultat av "klassiskt snitt". Pastisch är ett hot mot musikens (och arkitekturens) framåtanda, och många artister har trillat över kanten – ta åter aktuella Adele för att nämna en där autenticiteten gått förlorad i jakt på en bredare publik. Joy Crookes håller sig på rätt sida och landar fint i syntesen av gårdag och morgondag. Hon blir Arlo Parks storbandsjazziga syster och framstår på magnifika "When you were mine" som självaste Amy Winehouses moderna arvtagare. Kanske kommer vi, om tio, tjuugo år nämna låten i samma andetag som en annan "Tears dry on their own".

■ "19th floor" inleds med dramatiska stråkar som vore det en Nick Cave/Kylie Minogue-duett och blir nästan lika omvälvande som Jorja Smiths "Teenage fantasy". "Feet don't fail me now" är en annan favorit med openbar hitpotential, låten inkluderas

i senaste Fifa-soundtracket (fotbollspelet huserar numera inte bara diverse Imagine Dragons eller Kasabians).

Crookes besitter en oerhört stark sångröst som gör sig lika bra i de mer upptempopräglade låtarna (härligt stökiga "Wild jasmine" eller den underbart poppiga och kaxiga "Kingdom") som de lugnare. Bland just de avskalade tronar "Power" högst: lika delar högstämmd powerballad som feministiskt anthem. *We're your bitches, we're your hoes / We're the people, and we know / All we want is to be accepted / But you don't* sjunger hon och visst, det kan låta banalt men till tonerna av en fängslande upptrappning och en utmärkt kulmen framstår Joy Crookes som en potentiell politisk souldiva. För den samhällseliga dimensionen är, som sagt, närvarande också hos henne.

■ Nämnda "Kingdom" skrevs enligt artisten själv efter Tories jordskredsseger i valet 2019 och rader som "No such thing as a Kingdom when tomorrow's done for the children" säger en del om Crookes inställning till Boris Johnsons parti. Men sångerskan blir också ett språkrör för det privata: det vackra titelspåret fokuserar på uppmuntran att vara tillfreds med sig själv ("Don't you know the skin that you're given was made to be lived in?") och på "Unlearn you" berättar hon öppenhjärtigt om sina egna, tunga erfarenheter av misshandel ("Can i cross you out and unlearn you from my body?").

■ Det är, med denna kombination av röst och musik, svårt att inte bli tagen av plattan, men på sina håll kan albumet uppfattas som tillrättat – som om det var framavlat i ett laboratorium. Kanske saknar jag "the crack where the light gets in" för att tala med Cohen. Men på det stora hela blir det petitesser: "Skin" är en föredömlig debut som stakar ut riktningen för en mycket ljus framtid.

TEXT: GABRIEL
ZETTERSTRÖM
kultur
@hd.se

FOTO: CARLOTTA GUERRENO

Joy to the world, miss Crookes levererar och regerar.

RECENSIONER

Astrid Swan sjunger om identitet och moderskap.

Gothenburg Combo synar några av sina verktyg.

De kallar sig Badbadnotgood. De ljuger mest.

Badbadnotgood. Bandet har nästan alltid en räv bakom örat och bryter av med distad gitarr, elektronik eller ett ganska fritt rytmiskt flöde.

KLASSISKT

Bent Sørensen

12 nocturnes. Katrine Gislinge, piano.

■ Att folk lyssnar på Brahms ett sekel efter den romantiska erans officiella slut kan tyckas vara en beklaglig anakronism. Men epokindelning och framstegstänkande är trubbiga verktyg. Dels finns en obruten kontinuitet vad gäller framförandet av 1800-talets romantiska musik, dels är skillnaderna mellan exempelvis romantik och modernism mindre absoluta än vad man ofta har påstått. Romantiken lever och söker sig också nya uttryck.

Ett exempel är pianisten Mårten Landströms experimentella inspelningar av små stycken av Luciano Berio, som jag skrev om förra veckan. Ett annat är den danske tonsättaren Bent Sørensens "12 nocturnes for piano", komponerade mellan år 2000 och 2014. De finns nu i en första, ytterst känslig inspelning med Katrine Gislinge.

I tolv korta stycken med delvis gåtfulla titlar frammanar hon nattstämningar i olika nyanser. I fjärde stycket, "Barcarola", går musiken i lugna årtag. Men årorna får också vila och rodden förvandlas i tankfull stillhet.

Musikspråket är släkt med Robert Schumanns, men Sørensen ser också till att strö ett flor av modernare klanger över det hela. Frågan är om detta räcker för att på djupet förvandla musiken från pastisch till verkligt nutida romantik. Jag är inte helt övertygad om det.

Bäst lyckas förvandlingen när Sørensen tillåter sig att vara verkligt innovativ, som när pianisten får humma en innerlig stämma till sitt eget pianospel. Att i ensamhet brumma några långa toner för sig själv – är inte det grunden för all romantik?

TOBIAS LUND

FUSION

Badbadnotgood

Talk memory.

■ Idén från första början var att spela jazzimprovisationer utifrån en ny standard: hiphoplåtar. Kana-densiska kvartetten Badbadnotgood vidgade med tiden begreppet och gjorde originalmusik med alla från Charlotte Day Wilson till Samuel T Herring (och ett helt album, "Sour soul", 2015, med Ghostface Killah) men återvänder här till instrumentalmusik, nykomponerad hela vägen.

Musiken spänner över jazz, soul, prog och ett par tre låtar som åtminstone fläckvis låter som synkoperade ledmotiv till 70-talets tv-serier – mest konsekvent så i den lättlyssnade "Love proceeding", ett av fyra spår där bandet samarbetat med brasilianska arrangören Arthur Verocai. Hans melodiosa stråkteman är överlag albumets tydligaste, och medmusikerna låter bli att rucka på dem i onödan. Men bandet har nästan alltid en räv bakom örat och bryter av med distad gitarr, elektronik eller ett ganska fritt rytmiskt flöde som ger musiken liv och ögonbrynhöjarpotential.

Altsaxofonisten Terrace Martin gästspelar på "Talk

meaning", det spår som ligger närmast hardbop. Lika bra är den mer meditativa "Unfolding", där bandets Leland Whitty spelar en enkel saxfigur – inte mycket mer än en signal – som gästande cittraspelaren Laraaji kan spinna runt, innan låten sticker iväg och så småningom nästan desintegreras.

HÅKAN ENGSTRÖM

VISA/CHANSON

Harald Leander

Just där dagen börjar om.

■ Vad har väl Paris som inte Skåne har? Näja, kanske en del. Men det gäller min själ omvänt också.

Harald Leander, skådespelare och estradör, har gjort ett charmerande och varmt fransk-skånskt album. Där en sensmoral är: Kyrktornen är alltid gröna-re på andra sidan. Är man hemma i Malmö kan man längta till Paris och vice versa – "Två paradiser", som det heter i öppningsspåret. Fast själva längtandet blir rätt härligt, det också.

Plattan är en ren musikalisk njutning där alla kuggjul samarbetar. Fina sänger hämtas från bland andra Charles Trenet, Serge Gainsbourg, Jacques Brel och Django Reinhardt och melodin "Quel temps fait-il à Paris?" lånas från Jacques Tatis filmklassiker "Semestersabotören". Leander har lyhört och personligt tolkat dem till svenska/skånska. Han målar upp fina Malmöbilder och har fingertoppskänsla för exakt vilken stämning och energisatsning varje sång behöver.

Samma sak gäller det

Malmöbaserade gäng som spelar och tar oss från pianoballad till gitarr- och fiolswing och Parisklingande dragspelsvals. Syster Caroline Leander spelar med, bidrar med många arr och har tillsammans med broren skrivit albumets enda originallåt, den vackra "Snö över Malmö".

ALEXANDER AGRELL

SINGER-SONGWRITER

Astrid Swan

D/other.

■ Astrid Swan, egentligen Astrid Joutseno, är en finländsk prestigeartist som sedan skivdebuten 2005 gjort några trevare ut i världen men som i huvudsak förblivit en angelägenhet på hemmaplan. Förra albumet belönades med Teostopriset, och hon har redan – som 39-åring – gett ut sina memoarer.

Men när hon fem år senare ger ut sjätte albumet finns inget som tyder på att hon är redo för ett bokslut. Detta är en samling finstämt poetiska låtar, som hon sjunger med den sortens kombination av kraft och gällt gnäll som gjort Rickie Lee Jones till en finsmakarartist. Albumtiteln ska utläsas "Daughter/Mother" och täcker bland mycket annat in den identitetsupplösning som moderskapet innebär. Hon återkommer flera gånger till den underström av hemligt liv som kommer i drömmen, tydligast i "Not your mom" som är plattans lättillgängliga popdänga.

Bättre ändå är "Tragedy & art" – gitarrbaserad, annars förankras allt i hennes pianospel – som har några

vackra och mångtydiga fraser och som ackompanjeras väldigt fint av Owen Palletts stråkar som i "Rainbows" tar albumet till en emotionell klimax där berättaren omfamnar sina båda identiteter.

HÅKAN ENGSTRÖM

POP/JUL

Darren Criss

A very Darren Crissmas.

■ När Darren Criss tog sig an rollen som den skönsjunga Blaine i high school-såpan "Glee" blev det starten på en spretig men intressant karriär: han driver allsångsbar i Los Angeles, har vunnit en Emmy för sin tolkning av Versacemördaren Andrew Cunanan, och har spelat in mängder av musik vid sidan av de stora skivbolagen.

Detta splitter nya julalbum fångar också fint hans konstnärliga särart i gränlandet mellan pop och musikal. För jo, här finns de obligatoriska versionerna av Nat King Coles "The Christmas Song" och Joni Mitchells "River" (den sistnämnda omvandlad till sprättig åttiotalspop) men merparten är hämtat ur en mindre sönder-tolkad Broadway-katalog. Som barnstjärnan Gayla Peeveys "I want a hippopotamus for Christmas", en låt från 1953 som spelades in till förmån för ett zoo i Oklahoma, och "All those Christmas clichés", en förtjusande visa lånad från Broadway-sjörnan Nancy Lamott. Och "Somewhere in my memory", en duett med Evan Rachel Wood, är John Williams ledmotiv

från den första "Ensam hemma"-filmen.

En invändning: det är oktober. Oktober! Så spara i en spellista, men tryck för jösse namn inte på play förrän tidigast första advent.

ANNA HELLSTEN

KLASSISKT

The Gothenburg Combo

Nomad.

■ Gitarristerna Thomas Hansy och David Hansson i The Gothenburg Combo är vana världsresenärer i musikens tjänst. 2020 blev resandet en omöjlighet, av kända skäl. Resultatet: den egenproducerade skivan "Nomad", mixad av Åke Linton (producent bakom Esbjörn Svensson Trio).

Skivan är ett slags inre resa mellan fysiska platser och rum, i minnet snarare än den yttre världen, även om cd-häftet talar om platser som La Paz, Shanghai och Istanbul. Här kläs minimalistiska fasförskjutningar i duons patenterade post-Terry Riley-stil – den minimalistiske tonsättarlegendaren Riley känner de personligen och har tillägnat honom ett eget spår på skivan.

Men mest av allt gillar jag deras preparerade gitarrsound som förflyttar ljudvärlden till ett Västafrika fyllt till brädden av kalimbor. Så mjukt och vackert. Och bortom det rastlösa anas ett nytt, grundat lugn med ömsinta gitarmelodier som landar i konsonanser snarare än tuffar på in i evigheten. Så här kan det också låta, det nya normala.

HANNA HÖGLUND

RESEMÅLET

East Side Gallery är en lång sektion av muren som blivit en konstutställning. Mest berömd är denna målning, som visar hur DDR:s och Sovjetunionens ledare vänslas.

FOTO: JOHAN ÖBERG

Upplev Berlinmuren

Berlinmuren började byggas för 60 år sedan och föll 1989. I dag går det att cykla längs dess forna sträckning – det blir motion, sightseeing och historielektion i ett.

■ Den 13 augusti 1961 spärrade östtysk folkpolis av alla övergångar mellan Öst- och Västberlin, som innan dess varit öppna för passage åt båda hållen.

Till en början fanns det bara taggtråd och enkla hinder, men snart påbörjades byggandet av en mur – eller en sorts dödsmaskin med hundpatruller, minor och vakter med maskingevär.

Fram till murens fall den 9 november 1989 lyckade ändå 5 000 östtyskar fly till Västberlin. Men runt 140 perso-

ner dödades när de försökte ta sig till friheten i väst. Många fler misslyckades, greps och låstes in i DDR.

För 30 år sedan, bara två år efter Berlinmurens fall, återförenades det delade Tyskland den 3 oktober 1991. I dag finns bara historiska fragment av muren kvar och dess sträckning har förvandlats till Mauerweg, en både njutbar och ibland otäckt lärrik cykel- och vandringsrutt där det aldrig är långt mellan minnesmärkena. Ofta är Mauerweg helt bilfri,

”Min man är från Västberlin och han känner att det är som om muren vore kvar, att skillnaderna mellan öst och väst ännu är stora.”

Joyce Oliva Bernitt.

FOTO: JOHAN ÖBERG

men på en del sträckor gick muren där det i dag är gator med biltrafik. Där har den för det mesta markerats med dubbla rader av gatsten.

Berlinmuren är mer än ett betongfundament genom de centrala delarna. Vaktorn och elstängsel slog en järnring runt hela Västberlin och ofta fungerade militärt bevakade sjöar,

floder och kanaler som det främsta gränshindret, speciellt i den gröna västligaste delen av staden. Ibland var gränsen ute i vattnet väldigt vag:

– Den 15 juni 1965 tog 43-åriga Herman Döbler, som var affärsman i Västberlin, med sig Elke Märtens, 21 år, på en båtutur från Wannsee mot Griebnitzsee. Här, där vi nu står, var Teltowkanalen avspärrad med ett östtyskt gränshinder, säger den svenska cykelguiden Oleg Bogdanov och fortsätter:

– Vad Döbler inte visste var att själva gränsen gick 100 meter innan avspärrningen. Han korsade den och en östtysk gränsvakt sköt då direkt mot båten, dödade Döbler och träffade Elke Märtens i huvudet så att hon skadades svårt.

Oleg Bogdanov arbetar för Berlin on bike, ett av flera företag som erbjuder guidade cykelturer längs delar av den 155 kilometer långa

På sina håll markeras den forna muren av roströda stolpar. Oleg Bogdanov är cykelguide.

FOTO: JOHAN ÖBERG

Cykelvägen vid Tysklands parlament.

FOTO: JOHAN ÖBERG

Kontrollstationen Checkpoint Bravo.

FOTO: JOHAN ÖBERG

Minnesmärke över de som dödades när de försökte ta sig förbi Berlinmuren.

FOTO: JOHAN ÖBERG

60 år efteråt

Mauerweg, både i centrum och, som här, ute bland badsjöar, lövskogar och slott runt Wannsee och Babelsberg i Berlins utkanter. Att hyra en bra 24-växlad cykel är billigt i Berlin – oftast går det på 12 euro – och för dubbla summan kan man följa med på guidade dagsturer som denna.

Inte så långt ifrån Teltowkanalen ligger Checkpoint Bravo. Ett övervakningstorn är det enda som återstår av den stora kontrollplatsen längs Autobahn där alla som for mellan Berlin och Västtyskland kontrollerades av östtyskarna.

I dag är det ett litet museum som drivs av Robert Sommer, som har många målade berättelser från egna gränspassager:

– Både gränsvakterna och civilklädda personer från den östtyska säkerhetstjänsten Stasi hade som en av sina uppgifter att provocera oss som skulle korsa gränsen. Det var vanligt

att de frågade om man hade en dagstidning från väst som man kunde avvara.

Men att ge tidningar till DDR-medborgare kunde sätta en i svår knipa.

– Vid minsta misstanke om något eller om man hade irriterat en gränsvakt riskerade man timmar av väntan då bilen plockades ner i bitar och genomsöktes, säger han.

Det fanns en handfull gränspassager längs muren – vissa var bara för berlinare, någon enbart för utlänningar eller militärer och andra för västtyskar. En av de mest kända är Glienicker Brücke mellan Berlin och Potsdam, där spioner utväxlades – något som skildras i Spielberg-filmen "Spionernas bro" (2015) med Tom Hanks i huvudrollen. 1988 forceerade tre östtyskar brons avspärningar med en stulen lastbil och flydde till väst.

Alla berlinare som var med på den

tiden har minnen från när muren föll. Joyce Olivia Bernitt var barn i DDR och minns med glädje sitt första besök i väst:

– Alla vuxna fick 100 D-mark av förbundsrepubliken och vi barn 50. Man kunde hämta ut pengarna på postkontor i Västberlin. Jag köpte en Michael Jackson-kassett. Pappa hade redan varit i väst på jobb och då fick jag min Barbiedocka.

Men även om muren är borta anser många att den är närvarande på ett plan ändå:

– Min man är från Västberlin och han känner att det är som om muren vore kvar, att skillnaderna mellan öst och väst ännu är stora, säger guiden Andrea Brandis, som visar runt i det återskapade slottet på den plats där DDR:s parlament förr stod.

Kanske är det annorlunda om ytterligare 30 år.

JOHAN ÖBERG/TT

NYHETER I BERLIN

I Tyskland måste man fortfarande bära munskydd överallt inomhus och i kollektivtrafiken, och på alla hotell och en del restauranger vill personalen se besökarnas vaccinpass. Men trots coronapandemin har det hänt en hel del spännande i den tyska huvudstaden den senaste tiden:

■ Flygplatsen Berlin Brandenburg öppnade äntligen i somras, efter tio års skandalomsusade förseningar. Nu tar det 45-60 minuter att ta sig till centrum med kollektivtrafik.

■ Det forna kungliga slottet har återuppbyggts. Det blev en inte helt lyckad mischmasch av kulisslika 1700-talsfasader och en modern sida, liksom en helt modern miljö invändigt. Flera museer har i höst öppnat i byggnaden, som nu heter Humboldt Forum.

■ Det högtintressanta men också krävande Dokumenta-

tionszentrum Flucht, Vertreibung, Versöhnung öppnade i somras. Här skildras i detalj både flyktingarnas öden under och efter andra världskriget och dagens flyktingvägar.

Rudolf Bellings kvinnohuvud i mässing (1925) på Neue Nationalgalerie. FOTO: JOHAN ÖBERG

■ Efter fyra års renovering slog Neue Nationalgalerie åter upp portarna i augusti. Alla konstruktionsfel i det av den berömda Bauhausarkitekten Mies van der Rohe ritade museet från 1968 har nu förhoppningsvis fixats. Fokus ligger på tysk och europeisk konst 1910-1935. Vila efteråt i den fina skulpturträdgården. (TT)

Hemma

Redaktör: Elisabeth Montgomery
elisabeth.montgomery@bonniernews.se

Maria och Ajax moderna hus är genomtänkt. Stilen i det mörkbetsade köket går igen på det övre planet, där trappa och golv också består av mörkbetsad ek. Stolar, second hand. Kök, Poggenpool. Spishällen är placerad i köksön. I taket finns en inbyggd takfläkt.

Hemma

Redaktör: Elisabeth Montgomery
elisabeth.montgomery@bonniernews.se

Husets moderna utförande med glaspartier mot havssidan speglar vattnet och horisonten i glaset. Utemöbler, Royal Botanica.

HEMMA HOS

- **Här bor:** Maria, 54, Ajax, 56, och fyra barn mellan 12 och 24.
- **Gör:** Maria är utbildad sjuksköterska och feng shui-konsult. Ajax arbetar inom smyckesbranschen.
- **Var:** Vid Öresund norr om Köpenhamn i Danmark.
- **Bor:** I ett modernt hus på 600 kvm + källare på 170 kvm byggt 2019.
- **Instagram:** @homesinharmony

Planlösningen mellan kök och vardagsrum är öppen. Här har Maria inrett så att allt hänger ihop och blir harmoniskt. Soffbord, Minotti. Ljusstakar Drip, Newport. Vas, Sleepo. Soffa, De Padova.

”Vi älskar den vackra utsikten mot havet”

Hemma hos. Maria har inrett familjens moderna hus på strandtomten vid Öresund med sinne för stil och harmoni. Det är ett rymligt men ändå varmt hem där havet ständigt är närvarande genom husets stora glaspartier.

AV: ANNA TRUELSEN FOTO: JONAS LUNDBERG

Efter många år utomlands bestämde sig Maria och Ajax för att de skulle flytta hem till Sverige igen. Tanken var att bo och jobba här i ett par år. Men det blev inte riktigt som de tänkt sig då Ajax fick jobb i Danmark. Till en början pendlade han mellan Stockholm och Köpenhamn. Familjen höll ut ett par månader, men sen kände de att situationen blev mer och mer ohållbar.

– Livet skulle förenklas något oerhört om alla bodde på samma ställe, så vi beslöt oss för att flytta till Danmark i stället, säger Maria.

Detta var mitt under pandemin, så det fanns väldigt få objekt att hyra. Maria och Ajax började helt enkelt att titta på hus som var till salu för att bredda valmöjligheterna.

– Min man är väldigt förtjust i modern arki-

tektur, och eftersom vi lämnade en strandtomt i Stockholm, stod ett sjönära läge också högt upp på önskelistan.

Ajax hittade huset på nätet och åkte och tittade på det i mars 2020.

– Han blev helt förälskad och själv var jag inte svårövertalad heller. Jag upplevde att det hade en ovanlig värme för att vara så modernt och nybyggt, säger Maria.

Deras nya hem, byggt 2019, är en modern ”låda” med stora glaspartier med vidunderlig utsikt ut över havet. Huset är högteknologiskt, det går att styra bland annat belysning, gardiner och kaffemaskin med en app i mobilen. Det har dessutom solceller på taket och är i stort sett självförsörjande energimässigt.

Planlösningen på bottenplanet är öppen. Kök,

”Jag var först lite skeptisk till att bo så öppet mot havet”

vardagsrum och allrum är inredda så att stilen hänger ihop med de angränsande rummen.

– Hela fasaden mot havssidan består av stor glaspartier som går att öppna upp. Det gör att gränsen mellan inne och ute suddas ut, och havet är ständigt närvarande, säger Maria.

På bottenplan, med utsikt mot landsidan, finns arbetsrum, gästbadrum och gästrum. En trappa ner i källarplanet finns tvättstuga, gym, en bar, en biosalong, de stora barnens rum och gästrum.

– Jag var först lite skeptisk till att bo så öppet mot havet. Energin kan påverka oss människor väldigt starkt när det inte finns något som lugnar ner. Men faktum är att de få, men stora, träden vi har mellan vatten och hus skyddar bra. Dessutom är vattnet här utanför oftast lugnt, så kän-

☛ **Fortsättning på nästa sida**

Hemma

Redaktör: Elisabeth Montgomery
elisabeth.montgomery@bonniernews.se

Det eleganta badrummet är klätt i klinker från golv till tak. Badkar från Bad og Stil. Matta, Malene Birger.

”Att börja eller sluta dagen i badkaret med utsikt mot havet är ett sätt att tillföra magi till en vanlig dag”

☛Fortsättning från föregående sida

lan av att bo så här blir i stället lugn och harmonisk, säger Maria.

– För mig är det oerhört viktigt att bo på en plats där man upplever ro och trygghet. Jag har alltid tyckt om att möblera om och inreda. Då vi flyttat runt mycket i världen med alla barn har jag lagt stor vikt vid att skapa en trygghet för familjen inom husets väggar. Därför har vi alltid flyttat med oss våra möbler och ting, så att alla i familjen ska känna sig hemma var man än hamnar i världen.

Familjens många flyttar ledde till att Maria på allvar började fundera kring vad som egentligen skapar känslan av lugn och ro.

– Det fanns liksom något på ett djupare plan än bara den ”rätta” möbelen. I denna veva så snubblade jag över filosofin kring Feng shui som direkt besvarade mina funderingar. Jag tyckte att det talade till både förnuft och känsla, vilket ledde till att jag valde att utbilda mig på Nordic school of Feng Shui under tiden vi bodde i USA, berättar Maria och fortsätter:

– När man bor som vi, med öppna ytor och mycket glas, är det viktigt att behålla energin inomhus och även lugna ner den. Det kan man göra med gardiner, växter och mjuka former. Bor man i ett kantigt hus krävs det kontraster som till exempel ett runt matbord och mycket textilier som möter det hårda, som gardiner, filtar och kuddar. Det är en utmaning att skapa en ombonad känsla i ett så här modernt hus med hårda former. Men jag känner att vi har lyckats att få till det så att det känns hemtrevligt. Här har vi inrett med det vi haft tidigare, men vi har även kompletterat och köpt en del nytt så att hus och inredning harmonierar. Min man är även han inredningsintresserad och har bra känsla, fast han är mer modern i sin smak. Så det blir en del kompromisser, säger Maria och skrattar.

Planlösningen på övervåningen är genomtänkt med förvaringsutrymmen mot landsidan. Rummen, inklusive badrum och sovrum, har glaspartier som går att öppna mot havet så att man kan få vakna till vågornas sorl.

– Att börja eller sluta dagen i badkaret med utsikt mot havet är ett sätt att tillföra magi till en vanlig dag, säger Maria.

Maria har valt ett runt matbord till matplatsen. ”Bor man i ett kantigt hus krävs det kontraster, till exempel ett runt matbord och mycket textilier som möter det hårda”, säger Maria. Eldstaden kan avnjutas både från matplatsen och från allrummet som ligger på andra sidan. Matbord och stolar, De Padova. Ljuskrona, Flos.

I hallen som har tak ända upp tillnock hänger en stor spegel, två meter i diameter, formgiven av Kelly Hoppen.

Även allrummet på samma plan som matrummet har en vidunderlig utsikt över Öresund.

Hemma

Redaktör: Elisabeth Montgomery
elisabeth.montgomery@bonniernews.se

Grafiskt tonårsrum

Inred tonårsrummet med flexibla möbler, bra klädförvaring och plats för studier och vänner.

AV: SUSANNE ELLINGSWORTH

1. Kuddfodral Ricki i kraftig bomull, 60 x 40 cm, 149 kr, Ellos Home.
2. Puff Tibby med avtagbar ryaliknande klädsel i bomull, 60 cm i diameter, 559 kr, Ellos Home.
3. Matta Roxy av polypropen, 160 x 230 cm, 1195 kr, Rusta.
4. Skrivbord Nox, 130 cm bred, 1271 kr, Mio.
5. Tvättkorg med tvättinstruktioner, 150 kr, House Doctor.
6. Bordslampa Riga i metall, 20 x 36 cm, 349 kr, Rusta.
7. Mugg i stengods, 60 kr, Lagerhaus.
8. Spegel Elton, 55 x 150 cm, 599 kr, Rusta.
9. Tavelram med wifi-högtalare Symfonisk, 1795 kr, med utbytbar panel, 400 kr, Ikea.

"CORNELIS VREESWIJK STOCKHOLM 1967" AV JACOB FORSELL

"NORR MÄLARSTRAND" AV CATARINA KENT

"MALIBU SUNSET" AV NATALIA MIKKOLA

SE ALLA FANTASTISKA KONSTVERK PÅ [NOAGALLERY.SE/FOTOKONST](https://noagallery.se/fotokonst)

UPPTÄCK VÅRT BREDA SORTIMENT AV UNIKA ORIGINAL, LITOGRAFIER OCH GRAFISKA BLAD I BEGRÄNSAD UPPLAGA, FOTO OCH SKULPTURER FRI FRAKT, FRIA RETURER [NOAGALLERY.SE](https://noagallery.se) EN DEL AV BONNIER NEWS

NOA BONNIER
News

Drömbostäder till salu

Bjurfors Beyond är en marknadsledande aktör inom exklusiva bostäder. Under många år har vi haft förmånen att förmedla drömvillor, paradvåningar och vindsvåningar av internationell klass. Nu presenterar vi ytterligare eftertraktade adresser till försäljning – missa inte din drömbostad.

Hyttstigen 1, Ängelholm - Havsbaden

Bjurfors Beyond presenterar en nyrenoverad villa med påkostade material och bevarad karaktär på storslaget läge i Ängelholms havsbad.

ANNA KYLESTEN JOHANSSON, ANSVARIG MÄKLARE
ANNA.KYLESTEN@BJURFORS.SE, 0704-97 99 53

Utgångspris	19 000 000 kr
Antal rum	6
Boarea	300 kvm
Tomtarea	1 323 kvm

Skansgatan 1, Helsingborg - Norr

Stilfull våning med ostörda vyer över Öresund från Ven i söder till Kullaberg i norr, dubbla balkonger, hiss och tidstypiska detaljer.

ALEXANDER JÄMTHAGEN, ANSVARIG MÄKLARE
ALEXANDER.JAMTHAGEN@BJURFORS.SE, 0739-20 66 75

Utgångspris	6 990 000 kr
Antal rum	4
Avgift	5 928 kr/mån
Boarea	137 kvm

BjurforsBeyond

BJURFORS

HELSINGBORG | LANDSKRONA | BÅSTAD

Fantastisk utsikt över Öresund

3:a HELSINGBORG - NORR

UTGÅNGSPRIS: 5.500.000 kr **AVGIFT:** 8.816 kr **EK:** E
ADRESS: Drottninggatan 250 **BOAREA:** 89 kvm
VISNING: Ring mäklaren för visning/information.
HELSINGBORG CITY: Kent Malmström, tel: 0701-64 67 30

Rymlig och välplanerad | **3:a HELSINGBORG - MARIASTADEN**

UTGÅNGSPRIS: 2.795.000 kr **AVGIFT:** 4.736 kr **EK:** D **ADRESS:** Västra allén 12 **BOAREA:** 84 kvm
VISNING: Ring mäklaren för visning/information. **HELSINGBORG CITY:** Bob Kjellsson, tel: 0701-64 67 42

På populära Statten | **3:a HELSINGBORG - STATTEA**

UTGÅNGSPRIS: 1.595.000 kr **AVGIFT:** 5.352 kr **EK:** E **ADRESS:** Röamöllagatan 34 **BOAREA:** 67 kvm
VISNING: Ring mäklaren för visning/information. **HELSINGBORG CITY:** Elvina Bernebring, tel: 0701-64 67 34

Med öppen planlösning

2:a HELSINGBORG - CENTRUM

UTGÅNGSPRIS: 2.175.000 kr **AVGIFT:** 2.892 kr
ADRESS: Södra Strandgatan 5 **BOAREA:** 58 kvm
VISNING: Ring mäklaren för visning/information.
HELSINGBORG CI: Alexander Jämthagen, tel: 0739-20 66 75

Välplanerat bostadsrättsradhus

BR-radhus HELSINGBORG - RAMLÖSA

UTGÅNGSPRIS: 2.995.000 kr **AVGIFT:** 5.831 kr
ADRESS: Bendzgatan 31E **BOAREA:** 114 kvm
VISNING: Ring mäklaren för visning/information.
HELSINGBORG CITY: Bob Kjellsson, tel: 0701-64 67 42

Lättskött och bekymmersfritt

3:a HELSINGBORG - RAMLÖSA

UTGÅNGSPRIS: 1.995.000 kr **AVGIFT:** 5.526 kr **EK:** E
ADRESS: Petréns Allé 28 **BOAREA:** 82,5 kvm
VISNING: Ring mäklaren för visning/information.
HELSINGBORG NORR: Hugo Rossander, tel: 0701-64 19 37

BOSTAD

NYPRODUKTION

Sänkt pris på upp till 255 000 kr!

FÖRSLÖVS ÄNGAR, FÖRSLÖV

Lättskött liv i skånsk idyll

Välkommen till ett prisvärt boende i en skånsk idyll mitt på Bjärehalvön! Nybyggda, flexibla radhus med egen uteplats och parkering samt gemensam grönskande innergård. Boendeformen är bostadsrätt vilket ger den fina möjligheten till ägt, underhållsfritt boende för en låg månadskostnad. Du kan med andra ord få ett radhus om 3 - 4 rok på 82 kvm från ca 7 016 kr/mån eller ett radhus om 92 - 103 kvm från ca 8 168 kr/mån.

Pris från 1 695 000 kr och inflyttning från februari 2023.

Just nu, först till kvarn-erbjudande på radhus om 92 - 103 kvm med sänkt pris på upp till 255 000 kr.

Erbjudandet gäller fram till att de första 16 radhusen är sålda.

forslov.nu

Kontakta mäklare Linda Glimmenvall för visning:
Linda Glimmenvall 0768-66 80 08 linda.glimmenvall@husmanhagberg.se

NORDR

UTHYRES

Glumslöv 4 rok
100 kvm. centralt mitt i byn, vän 2, hyra 7.982:-
Ledig 1/11 eller enligt ök.
Ring 0707-948094

ÖNSKAS

Hjälp till Hjälp
Hej, vi är en familj med 3 barn som söker en gård på landet i Skåne. Om ni är äldre och inte ha ork att ta hand om gården, kan vi som har kunskap av odling och gårdsarbete hjälpa till samtidigt söker vi boende hjälp på gården.

LOKALER

Limhamn
Källarförråd, 40 kvm. Ledig från 1/1 -22. 0708-445260.

Lämna en gåva till våra barn

och barnbarn
och barnbarnsbarn
och barnbarnsbarnsbarn

Arv och testamenten är viktiga i vårt arbete för den jord vi ärvt av tidigare generationer och som generation efter generation kommer att ära efter oss. Tack vare de gåvor vi får kan vi fortsätta verka för en renare och friskare natur.

www.naturskyddsforeningen.se/testamente

Naturskyddsföreningen

90 SVENSK
KONTO INSAMLINGS
KONTROLL

För mer information och personlig hjälp är du välkommen att kontakta:
Marie-Louise Berzén, projektledare för stora gåvor och testamente, tel 0707 54 09 95
Plusgiro 901909-2 Organisationsnummer 802002-4280

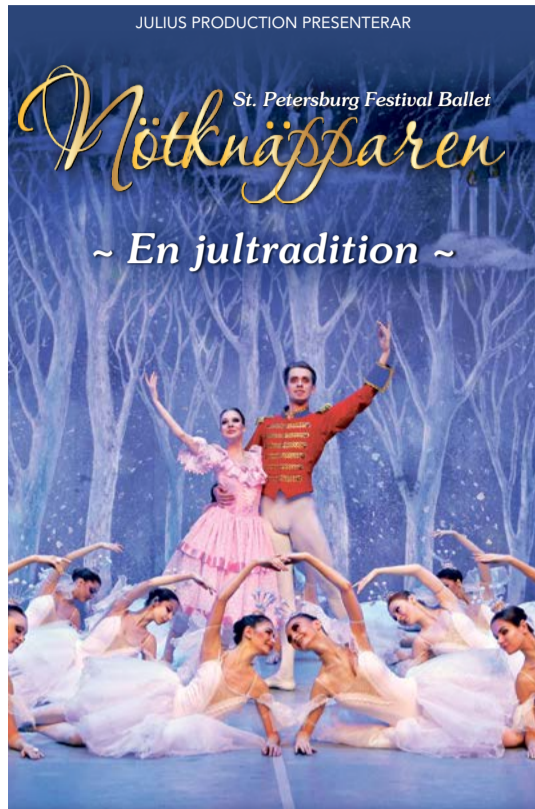
NÖJEN

JULIUS PRODUCTION PRESENTERAR

St. Petersburg Festival Ballet

Nötknäpparen

~ En jultradition ~

Helsingborgs Stadsteater
14 nov kl 19.00

Biljetter:
juliusbiljettservice.se,
0775-700 400

www.billigaskidresor.com

Vecka: 7, 8 och 9.
Vuxna 8 662.- 2-3 år 4 216.-
4-11 5 794.- 12-19 7 373.-

info@billigaskidresor.com
08-519 70 778, 08-559 22 227

Fredag till söndag

www.billigaskidresor.com

90
LIVS
KONTROLL

**njur
fonden**
För forskningen framåt

Stöd
forskning
som
förlänger
liv.

Ge ett bidrag idag!

Swish: 900 36 74
Gåvotel: 020-900 100
Plusgiro: 90 03 67-4
Gåvobevis: njurfonden.se

Röstlånga Gästgivaregård
Sedan 1647

Gåsamiddag
Ett genuint skånskt gäs-gille. Serveras hela november

Julbordspremiär 22/11
Välkomna att boka bord!

Tel. 0435-91780 • www.rostangastgivarogard.se

MIDGÅRDENS
Vårdshus
LUNCH - GÅTERING - FESTVÄNING

GÅS 29/10 - 20/11
för avhämtning

JULTALLRIK • JULBUFFÉ
26/11 - 23/12
för avhämtning

Välkomna att boka önskar
Stefan & Monika

Midgårdsgatan 1, Ängelholm
0431-41 05 10 • info@midgarden.se

DUNKERS HEMLAGADE
JULBORD

eller 4-rätters servering vid bordet

19/11 - 22/12

BOKA BORD PÅ:
042-32 29 96

restaurang@dunkermatsalar.com
Även vegansk meny!

Vårt kött och råvaror är närproducerat från skånska gårdar och ångar.
Fisk från säkra bestånd. Företagsbokningar upp till 250 personer

Entré via Kulturhuset eller kajpromenaden
www.dunkermatsalar.com

**DUNKER
BAR &
DMATSALAR**

*Klassiskt svenskt
julbord på Vasatorp*

dukas upp från 2 december, torsdag - söndag.

495kr

Är ni ett större sällskap eller ett företag är ni
välkomna att abonnera hela restaurangen en kväll
vid valfri veckodag. Vi kan ordna med
liveband om ni så önskar.

Kontakta oss för offert.
Boka nu!

RESTAURANG

042-450 85 00
restaurang@vasatorp.golf
www.vasatorp.golf

RESOR

TICKET

Visst är det underbart att vi äntligen kan resa ut i världen igen, särskilt nu när det blir mörkare och ruggigare för varje månad som går.

Vad sägs till exempel om **Portugal**, med gröna och sagolika **Madeira** som har ljuvliga sommartemperaturer året runt eller en gastronomisk weekend i pittoreska **Lissabon**.

När du vill boka din nästa resa är det bara att ringa, mejla eller besöka din Ticketbutik. Hos oss får du tips, hjälp och goda råd av riktiga reseexperter.

Välkommen till Ticket, vi hjälper dig hela vägen!

Gabriella
Ticket Malmö

Madeira

fr. **4 895,-**
1 vecka inkl flyg + hotell

Lissabon

fr. **2 918,-**
3 nätter inkl flyg + hotell

Välkomna till närmaste **Ticketbutik**

Burlöv Center • Emporia Köpcentrum •
Mobilia Köpcentrum • Väla Centrum •
Helsingborg, Drottninggatan 38 • Lund,
Klostergatan 14A • Ängelholm, Järnvägsgatan 7.
Ring oss på 0771-456 789

Prisexempel per person i del av dubbelrum hämtat 8 oktober 2021.
Vi reserverar oss för prisändringar.

Lever du nära någon med ett beroende?

FMN Malmö erbjuder dig stöd i form av kostnadsfria rådgivande samtal med utbildad personal

Boka tid för samtal via e-post eller telefon:

malmö@fmn.nu

040-14 05 95

Vi är verksamma i hela Skåne

www.fmn.nu

Ladda hem **HJÄLP**, en app för dig som är ny på sjön. Du kan lära dig de tre mest användbara knoparna, om du eller den andra båten skall svänga när ni möts, vad alla röda och gröna pinnar betyder och hur du begriper dig på ett sjökort. Bland mycket annat nyttigt och roligt. Enkelt och lätt utan krångligt språk. Välkommen till båtlivets grundskola!

Hemma

LAGFARTER

BJUV

Typ: Småhusenhet, bebyggd
Adress: Björnbärsgratan 32, Bjuv
Datum: 2021-08-26
Pris: 2 600 000
Säljare: Nilsson,Frida Emelie Amanda, Ivarsson,Jonathan Kenth Philip
Köpare: Mehdizadeh Benisi,Shahram, Mehrpouyan,Mojgan

Typ: Småhusenhet, bebyggd
Adress: Ävägen 127, Billsholm
Datum: 2021-09-10
Pris: 3 000 000
Säljare: Lund,Karolin Lilian Sofie, Lund,Fredrik
Köpare: Helgesson,Björn Kristian, Pedersen,Anna Camilla

Typ: Småhusenhet, bebyggd
Adress: Gruvgratan 11, Ekeby
Datum: 2021-09-07
Pris: 750 000
Säljare: Nilsson,Eva Annika
Köpare: Olofsson,Ida Margareta

Typ: Småhusenhet, bebyggd
Adress: Bivägen 1, Billesholm
Datum: 2021-09-03
Pris: 2 000 000
Säljare: Pocy,Dovydas
Köpare: Askar,Iskandar Hashim

BÅSTAD

Typ: Småhusenhet, bebyggd
Adress: Tors Väg 8, Båstad
Datum: 2021-08-31
Pris: 6 300 000
Säljare: Rådander,Eva Irene, Rådander,Rolf Folke
Köpare: Nilsson,Eveline Kristina Margareta Elsa Louice, Nilsson,Carl Erik Jonas Gunnar Bertil, Nilsson,Gustaf Erik Jonas Gunnar Bertil

Typ: Småhusenhet, bebyggd
Adress: Ängsvägen 4, Båstad
Datum: 2021-09-15
Pris: 3 650 000
Säljare: Bergman,Maja Lovisa
Köpare: Arvidsson,Charlotte Gunilla, Arvidsson,Karl Mattias

Typ: Småhusenhet, bebyggd
Adress: Sven Drills Väg 2B, Båstad
Datum: 2021-09-14
Pris: 3 300 000
Säljare: Persson,Nina Ulrika, Persson,Carl Magnus
Köpare: Lilliehöök,Karin Eva Madelaine

Typ: Småhusenhet, bebyggd
Adress: Böckerskogsvägen 37, Båstad
Datum: 2021-09-17
Pris: 4 000 000
Säljare: Karl Gustaf Lennart Holmbergs dödsbo, Holmberg,Ann-Marie
Köpare: Aggebrink,Oscar Lars Gunnar, Aggebrink,Jenny Christina

Typ: Småhusenhet, bebyggd
Adress: Köpmansgratan 52, Båstad
Datum: 2021-09-01

Pris: 11 750 000
Säljare: Larsson,Magnus Bernhard
Köpare: Wallmansson,Christina Margareta

Typ: Småhusenhet, tomtmark
Adress: Gullklövervägen 23, Förslöv
Datum: 2020-10-29
Pris: 420 000
Säljare: Båstads Kommun
Köpare: Nilsson,Malin Emma Karolina, Blitzné,Lars Magnus

Typ: Småhusenhet, bebyggd
Adress: Gräslyckevägen 11, Vejbystrand
Datum: 2021-09-01
Pris: 7 500 000
Säljare: Olefeldt,Anna Teresa, Olefeldt,Björn Joakim Sebastian
Köpare: Giver,Sören Bo

Typ: Småhusenhet, bebyggd
Adress: Ängelsbäcksväg 19, Båstad
Datum: 2021-09-15
Pris: 3 500 000
Säljare: Olsson,Marianne Elisabeth, Olsson,Jonas Herman
Köpare: Ny,Bengt Erik, Åsenlöv,Lena Pernilla

Typ: Småhusenhet, bebyggd
Adress: Broddarpsvägen 211, Båstad
Datum: 2021-09-03
Pris: 2 595 000
Säljare: Ståhl,Henrik Lennart
Köpare: Lundqvist,Olof Esbjörn Tobias

Typ: Småhusenhet, tomtmark
Adress: Körsbärsvägen 8, Båstad
Datum: 2021-09-07
Pris: 547 000
Säljare: Båstads Kommun
Köpare: Landin,Carl-Philip Anton

Typ: Småhusenhet, bebyggd
Adress: Furuvägen 7, Båstad
Datum: 2021-09-02
Pris: 2 875 000
Säljare: Hernström,Gunilla Margareta
Köpare: Johansson,Carl Mårten, Fransson,Lina Sara Mari-Anne

HELSINGBORG

Typ: Småhusenhet, tomtmark
Adress: Kalvögatan 38, Rydebäck
Datum: 2021-09-03
Pris: 3 000 000
Säljare: Aulin,Paul Anders
Köpare: Mannerfelt,Anders-Petter, Mannerfelt,Anna Frida

Typ: Småhusenhet, tomtmark
Adress: Rätögatan 10, Rydebäck
Datum: 2021-08-31
Pris: 2 300 000
Säljare: Skåne Exploatering AB
Köpare: Backman,Anna Linnea, Flink,Per Anton

Typ: Småhusenhet, bebyggd
Adress: Barongatan 7, Ramlösa
Datum: 2021-09-08
Pris: 8 400 000

Säljare: Jansson,Eva Christina, Jansson,Lars Urban
Köpare: Jönsson,Sven Erik Bernhard, Jönsson,Gertrud Anita

Typ: Småhusenhet, bebyggd
Adress: Lidängsgatan 26, Råå
Datum: 2021-09-03
Pris: 7 995 000
Säljare: Törning,Håkan Sigvard, Törning,Eva Maria Elisabeth
Köpare: Bennrup,Anna Charlotta Birgitta, Bennrup,Anders Erik

Typ: Småhusenhet, bebyggd
Adress: Gråsidengatan 10, Helsingborg
Datum: 2021-09-15
Pris: 5 400 000
Säljare: Stifors,Hampus Anton Emanuel, Kniberg,Hanna Sofia Beatrice
Köpare: Lind,Hans Ola Martin, Wojcik,Marzena Ewa

Typ: Småhusenhet, bebyggd
Adress: Brittsommargatan 6, Ödåkra
Datum: 2021-09-15
Pris: 5 000 000
Säljare: Friberg,Minna Hannele, Friberg,Claes Johan
Köpare: Appelholm Törnkvist,Tim Andy Håkan, Appelholm Rybarczyk,Danka Cathrin

Typ: Lantbruksenhet, bebyggd
Adress: Norra Bokhagsvägen 9, Mörarp
Datum: 2021-09-01
Pris: 7 750 000
Säljare: Sandin,Pia Marie, Sandin,Jan Stefan
Köpare: Lavré,Mats Göran, Lavré,Linda Katrin

Typ: Småhusenhet, bebyggd
Adress: Strandängsvägen 102, Helsingborg
Datum: 2021-09-16
Pris: 7 525 000
Säljare: Löwander,Ulf Johan
Köpare: Finné,Mia Charlotta, Finné,Johan Mattias

Typ: Småhusenhet, bebyggd
Adress: Sävsångaregatan 19, Helsingborg
Datum: 2021-09-09
Pris: 6 700 000
Säljare: Eggefors,Sofia Birgitta, Ny,Lars Erik Fredrik
Köpare: Isaksson,Emelie Gudrun Jessica, Ahlström,Jesper Linus

Typ: Småhusenhet, bebyggd
Adress: Västra Sandviksgatan 17, Helsingborg
Datum: 2021-09-21
Pris: 2 720 000
Säljare: Raci,Mirvete, Raci,Medi Muhamedali
Köpare: Elsis,Usama Fadl Sayed Rezk

Typ: Småhusenhet, bebyggd
Adress: Hortonomgatan 3, Pårp
Datum: 2021-09-17
Pris: 1 900 000
Säljare: Pettersson,Nils Lennart
Köpare: Strand Feif,Göran Tobias, Strand,Noella Therese

Typ: Småhusenhet, bebyggd
Adress: Södra Stranden 32, Domsten
Datum: 2021-09-03
Pris: 12 100 000
Säljare: Rundqvist,Brita Synnöve
Köpare: Dumont,Josephine, Dumont,Eric Jean

Typ: Småhusenhet, tomtmark
Adress: Rätögatan 5, Rydebäck
Datum: 2020-08-20
Pris: 2 000 000
Säljare: Skåne Exploatering AB
Köpare: Sandqvist,Berit Irene, Sandqvist,Mark Peter

Typ: Småhusenhet, bebyggd
Adress: Palmgatan 11, Ödåkra
Datum: 2021-09-17
Pris: 4 000 000
Säljare: Hoffmann,Christian Bengt Henrik, Hoffmann,Eva Madelaine
Köpare: Gabrielsson,Bill Åke, Nilsson,Maria Eva Linda

Typ: Småhusenhet, bebyggd
Adress: Bendzgatån 45, Ramlösa
Datum: 2021-09-17
Pris: 4 300 000
Säljare: Persson,Lena Birgitta
Köpare: Göransson,Sonja Lisbeth Kristina, Göransson,Ulf Stefan Tommy

Typ: Småhusenhet, bebyggd
Adress: Vargögatan 50, Rydebäck
Datum: 2021-09-24
Pris: 3 750 000
Säljare: Vahlgren,Malin Irene Wiolette, Muratovic,Patrik André
Köpare: Mahr,Tony David, Tapani,Anna Charlotte

Typ: Småhusenhet, bebyggd
Adress: Älgögatan 13, Rydebäck
Datum: 2021-09-20
Pris: 7 275 000
Säljare: Möller,Lars Henrik, Möller,Marie
Köpare: Sjöstrand,Emmelie Ida Louise, Tholander,Mattias Olof David

Typ: Småhusenhet, bebyggd
Adress: Gräddögatan 4, Rydebäck
Datum: 2021-08-16
Pris: 7 200 000
Säljare: Hafström,Marie Therese, Hafström,Jonas Henrik Daniel
Köpare: De La Motte,Carl Joacim, De La Motte,Maria Elisabeth Sofie

Typ: Småhusenhet, bebyggd
Adress: Anemongatan 14, Helsingborg
Datum: 2021-09-15
Pris: 2 650 000
Säljare: Borg,Barbro Rigmor Margareta, Stenberg,Per Göran Ulric
Köpare: Toré,Daniel, Toré,Rebecca Anna

HÖGANÄS

Typ: Småhusenhet, bebyggd

Adress: Ströbäckavägen 18, Arild
Datum: 2021
Pris: 5 100 000
Säljare: Arildshus AB
Köpare: Waldhör,André

Typ: Småhusenhet, bebyggd
Adress: Betesvägen 17, Lerberget
Datum: 2021-09-08
Pris: 5 400 000
Säljare: Giver,Sören Bo
Köpare: Angelrot,Sanna Kristina, Hammarsten,Markus Jose Gustav

Typ: Småhusenhet, bebyggd
Adress: Sergeantens Väg 8, Mölle
Datum: 2021-09-01
Pris: 13 300 000
Säljare: Ipland,Jennie Maria, Ipland,Lars
Köpare: Stockelberg,Clara Charlotta, Stockelberg,Jens Erik Linus, Stockelberg,Dick Erik, Stockelberg,Barbro Elisabeth

Typ: Småhusenhet, bebyggd
Adress: Lerbergsvägen 82, Höganäs
Datum: 2021-09-22
Pris: 16 200 000
Säljare: Jönsson,Lars Göran
Köpare: Mårtensson,Yvonne Christine

Typ: Småhusenhet, bebyggd
Adress: Svanelundsvägen 2, Höganäs
Datum: 2021-08-27
Pris: 3 050 000
Säljare: Vendel,Jan Bertil Anders
Köpare: Torba,Robert, Torba,Cecylia

Typ: Småhusenhet, bebyggd
Adress: Stora Vägen 131-3, Arild
Datum: 2021-09-13
Pris: 8 200 000
Säljare: Dahl,Bengt Siggesson
Köpare: Billgren,Johan, Olofsson,Karolina Ida Karin

KLIPPAN

Typ: Småhusenhet, bebyggd
Adress: Forsby 2185, Klippan
Datum: 2021-09-15
Pris: 700 000
Säljare: Almryd,Robin Hampus
Köpare: Blomberg,Emma Charlotta

Typ: Småhusenhet, tomtmark
Adress:
Datum: 2021-06-21
Pris: 100 000
Säljare: Hoffmann,Kenneth
Köpare: Jonnerhag,Hans Ola

Typ: Småhusenhet, bebyggd
Adress: Rögneröd 4662, Ljungbyhed
Datum: 2021-09-17
Pris: 2 575 000
Säljare: Lundgren,Ulf Rikard
Köpare: Alsfjärd,Lii Ann-Magret
Typ: Småhusenhet, tomtmark
Adress: Bajonettgatan 19, Ljungbyhed
Datum: 2021-07-14
Pris: 201 000

Säljare: Klippans Kommun
Köpare: Dauber,Nora, Johansson,Anders Patrik

Typ: Småhusenhet, bebyggd
Adress: Skräddarehuset 372, Ljungbyhed
Datum: 2021-09-16
Pris: 1 875 000
Säljare: Rosenkilde,Bente
Köpare: Dakouri,Stella Matilde Gholounon Elisabet

Typ: Småhusenhet, bebyggd
Adress: Fiskarvägen 11, Ljungbyhed
Datum: 2021-09-17
Pris: 2 070 000
Säljare: Christiansson,Bernt Tommy
Köpare: Madsen,Kim Gregers, Persson,Tim

Typ: Småhusenhet, bebyggd
Adress: Brandgatan 3, Östra Ljungby
Datum: 2021-09-15
Pris: 2 320 000
Säljare: Palm,Per Stefan Magnus, Palm,Marie Helén
Köpare: Gustafsson,Henrik Bo, Fihn,Nathalie Elisa

Typ: Småhusenhet, bebyggd
Adress: Hästhovsgatan 5, Östra Ljungby
Datum: 2021-09-24
Pris: 2 350 000
Säljare: Andersson,Jan Markus Johan
Köpare: Alshebly,Nabaa Haider Habeeb, Alshable,Ibrahim Haider Habeeb

Typ: Småhusenhet, byggnadsvärde under 50 000 kr
Adress: Prästmöllan 1032, Ljungbyhed
Datum: 2021-09-20
Pris: 430 000
Säljare: Söderlund,Lars Åke Martin
Köpare: Roland,Linda Sara Christine

LAHOLM

Typ: Småhusenhet, bebyggd
Adress: Högalt 24, Hishult
Datum: 2021-09-13
Pris: 1 475 000
Säljare: Kilian,Joachim, Kilian,Karin
Köpare: Hafström,Astrid Jeanette Margaretha, Håkansson,Karl Henrik Andreas

Typ: Småhusenhet, bebyggd
Adress: Smedjevägen 9, Våxtorp
Datum: 2021-09-15
Pris: 2 000 000
Säljare: Larsen,Britt Ingrid Marianne
Köpare: Baciu,Alina, Baciu,Sorin Ioan

Typ: Småhusenhet, bebyggd
Adress: Mellbystrandsvägen 53, Laholm
Datum: 2021-09-16
Pris: 2 500 000
Säljare: Timour,Marguerite Thérèse
Köpare: Humaj,Jeton, Humaj,Burbuqe

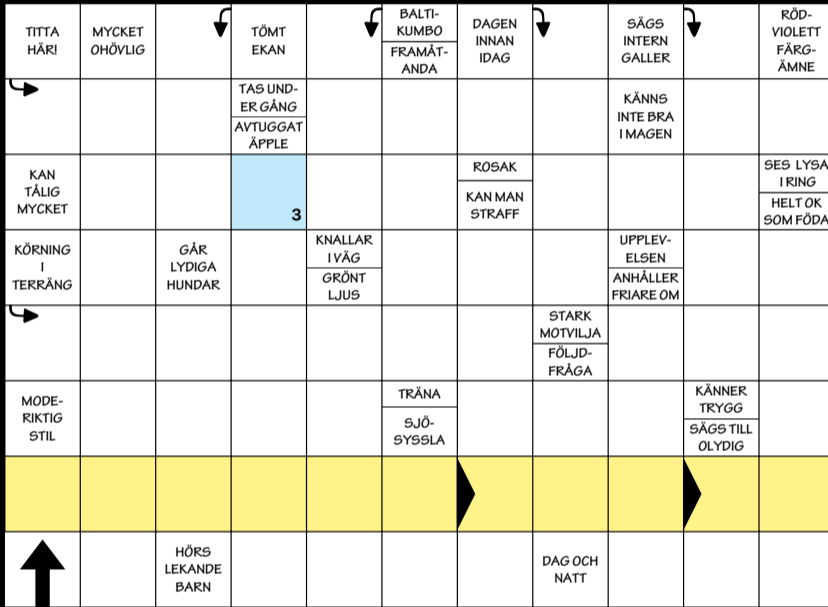
Korsord

1:a pris: 25 Trisslotter
2:a-20:e pris: 3 Trisslotter
Åldersgräns: 18 år

SVERIGEKRYSET

STARKT BRYGG-KAFFE	GER SNÖSLÅSK VÄNT-RADER	TILLTALAS LORD FÖR ANSIKTE	I USA:S VAPEN BRUKAR FÖLJAS	HÖJT E I MUSIK	BEGÄRA SKRIFT-LIGT	INTE SUND HA BRÄTTOM	GES PÅ RACER-BANA
FATTAR FISKARE KOLLA LÅGET	4 DOLT BERÖM ANGES GULDI	SKA MAN I GIVAKT	LIDIT NEDERLAG KRÅLA	FLÄTAS KORGMED KLOSTER-MAN	GER LYSANDE INFO	SNABB LITEN BIL	
IDEN FETA JORDEN FILMENS NIELSEN	HAR STAM UNDER GAMMAL HÖJDARE	INGEN STOR GREJ	KAN TAS I BRÖDET	INTE ALLS TJÖCK SOM BOLLAR			
SOM YSTA IFEMTE KOLONNEN	HAR EN HÖG STÄLLNING	ANTHONY I DEN GAMLE OCH HAVET RISRÄTT	INTE GOTTI	GAV MJÖLK I HEDEN-HÖS GARN	STÅ OCH VÄNTA PÅ RAD		
TITTA HÄRI	MYCKET OHÖVLIG	TÖMT EKAN	BALTI-KUMBO FRAMÅT-ANDA	DAGEN INNAN IDAG	SÅGS INTERN GALLER	RÖD-VIOLETT FÄRG-ÄMNE	
KAN TÄLIG MYCKET	TAS UNDER GÅNG AVTUGGAT APPLE	3	ROSAK KAN MAN STRAFF	KÄNNER INTE BRA I MAGEN	BRUKAR TITTARE MAN BLAND ÄLVOR	AV BÄSTA SLAG	GRUSIG ÅKER-JORD 1
KÖRNING I TERRÄNG	GÅR LYDIGA HUNDAR	KNALLAR I VÄG GRÖNT LJUS	UPPLEV-ELSEN ANHÅLLER FRIARE OM	SESS LYSA I RING HELT ÖK SOM FÖDA			
MODERIKTIG STIL	TRÄNA SJÖ-SYSSLA	KÄNNER TRYGG SÅGS TILL ÖLYDIG	HANDLAR MAN I SITTER FÅNGSLAD	HUSTRU-TITTAL BÖR MAN PUNSC	KAN MAN PÅ HÄMND 5		
HÖRS LEKANDE BARN	DAG OCH NATT	HÖRS VINDEN SLITA PÅ	HAR MAN PÅ LYDIGA VOVVEN				

DEL I LÅNGA LOPPET	MUSIK-GENRE GRÖVRE LÖYKVIST	ANGEL FULL-TRÄFF	HÅLLER ÖGONEN ÖPPNA	BLIR ÄLDRES HUD	MATGLAD LINDHOLM	VERKAT ENERGISKT FÖR NÅGOT	BEREDA DJURHUD
VERKLIG GREJ	KLIPPA TILL HÄRT LYSER ÖVER LJUS	UTAN STÖRRE DJUP					
GÖR KOKANDE VATTEN	ANVÄNDS SOM AGN ETT HAR CYKLOP	MARIABILD ROAR I FILM	EN FÖRSTA DAM 6				
KLADDIG MASSA HAR ERFARNA		FÖRE-BÅDAR FÖRSÄNDELSE	NJUTER VAJA AV				

FOTO: TT

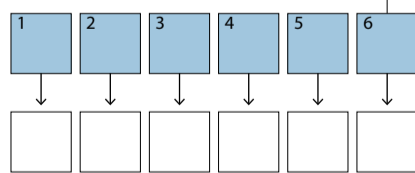
SVERIGEKRYSET

tävlingsnummer **3778**

Lämna in lösningen senast 24.00 onsdag 20/10

LÖSNING VECKA 39 (FÖRRFÖRRA VECKAN)
Lösningsskod: 547273/LIRARE

- Lös korsordet och fyll i bokstäverna i de färgade numrerade rutorna.
- Fyll i motsvarande siffra enligt siffernyckeln här intill. Detta är koden som du ska använda när du lämnar in ditt svar.
- Välj ett sätt att lämna in lösningen på. När du följer instruktionerna ersätter du XXXXXX med de siffror du fått fram i de vita rutorna.

SIFFERNYCKEL

Bokstav	Siffra	Bokstav	Siffra
Å-Ä-Ö	→ 1	M-N-O	→ 6
A-B-C	→ 2	P-Q-R-S	→ 7
D-E-F	→ 3	T-U-V	→ 8
G-H-I	→ 4	W-X-Y-Z	→ 9
J-K-L	→ 5		

EXEMPEL

6 A
↓
2

A eller B eller C ger siffran 2.
När du översatt bokstäverna i de blå rutorna till siffror i de vita har du fått lösningsskoden.

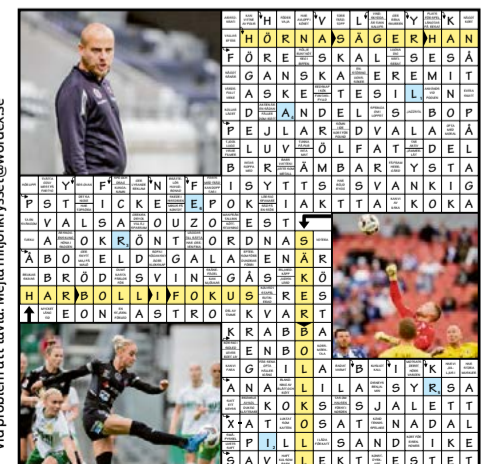
Webb
http://respons.wordex.se

Telefon
Ring 0944-114 90 04 och knappa in tävlingsnumret följt av fyrkant, lösningsskoden och fyrkant: XXXX#XXXXXX#
Pris: 10,80 kronor.

Sms
Skicka ett sms till 726 60.
Knappa in WRS (mellanslag) tävlingsnummer (mellanslag) och lösningsskod: WRS XXXX XXXXXX
Pris: 12 kronor plus mobiloperatörens avgift.

När du ringer eller skickar sms med ditt tävlingsbidrag, så ska ditt telefonnummer vara registrerat och inte hemligt. Annars kan vi inte hitta dig om du vinner!

Frågor eller synpunkter? Mejla oss på korsordssupport@tt.se
Vid problem att tävla: Mejla mljorkryset@wordex.se

VINNARE VECKA 39

1:a pris (25 Trisslotter)
Sten Gunnar Hägglund, Skellefteå.

2:a-20:e pris (3 Trisslotter)
Ulla Wrangstål, Karlstad. Carin Marianne Tingvall, Göteborg. Jonas Nilsson, Arvika. Jan-Ola Gustafsson, Hyssna. Kjell Mörttsjö, Sundsvall. Maj Irma Teresia Elfving, Väckelsång. Marianne Frisk, Eskilstuna. Marianne Olofsson, Lund. Leif Lagerqvist, Linköping. Ronny Ekstrand, Uppsala. Ann Kählare, Stockholm. Håkan Olsson, Kristianstad. Liane Birgitta Pettersson, Grums. Bengt Åke Gunnar Gidoff, Vaggenyd. Hans Krister Bengtsson, Åsa. Kjell Bertil Ingvar Holmgren, Moholm. Jan Åke Norlin, Gnarp. Mirja Hannele Seppä, Malmö. Mona Nilsson, Kävlinge.

Ulla Wrangstål, Karlstad. Carin Marianne Tingvall, Göteborg. Jonas Nilsson, Arvika. Jan-Ola Gustafsson, Hyssna. Kjell Mörttsjö, Sundsvall. Maj Irma Teresia Elfving, Väckelsång. Marianne Frisk, Eskilstuna. Marianne Olofsson, Lund. Leif Lagerqvist, Linköping. Ronny Ekstrand, Uppsala. Ann Kählare, Stockholm. Håkan Olsson, Kristianstad. Liane Birgitta Pettersson, Grums. Bengt Åke Gunnar Gidoff, Vaggenyd. Hans Krister Bengtsson, Åsa. Kjell Bertil Ingvar Holmgren, Moholm. Jan Åke Norlin, Gnarp. Mirja Hannele Seppä, Malmö. Mona Nilsson, Kävlinge.

Savor Decanter med Whiskyglas från Orrefors

SHOP

Serien Savor från Orrefors har en bra tyngd och whiskyglaset har ingjutna sidor i botten vilket skapar en härlig känsla när man håller i glaset. Detta paket innehåller en karaff och två glas. Karaff: (HxB): 30 x 8 cm, volym: 1 liter. Glas (HxØ): 9x8 cm, volym: 25 cl.

HDpasspris: 999 kr.
HDpasset gäller hushållet t o m 2021-11-14.
Bokning och mer info: hd.se/hdpasset

3-pack exklusiva bomullsstrumpor

SHOP

En mångsidig vardagsstrumpa från Myrqvist. Gjord för att användas när och var som helst. En ribbad bomullsstrumpa. 3-pack i färgerna svarta, grå eller marinblå. En storlek som passar alla. 88% bomull, 10% polyamid, 2% elastan för en skön elastisk känsla och bästa hållbarhet tvätt efter tvätt.

HDpasspris: 119 kr.
HDpasset gäller hushållet t o m 2021-11-14.
Bokning och mer info: hd.se/hdpasset

Läderbälte från Myrqvist

SHOP

Ett exklusivt läderbälte från Myrqvist. Finns i svart eller brunt läder och med flera olika skintyper. Silverfärgat spänne och sex olika storlekar.

HDpasspris: 497 kr.
HDpasset gäller hushållet t o m 2021-11-14.
Bokning och mer info: hd.se/hdpasset

Sous Vide

SHOP

Med Champion Sous Vide är det lättare än någonsin att tillaga kött, fisk eller grönsaker hemma med perfekt resultat. Tillagar med en noggrannhet på +/- 0,1C° vilket ger ett jämt resultat samtidigt behålls både saftighet, smak och färg. Kapacitet: max 15 L. Cirkulerar: ca. 10 L vatten/min. Maximal temperatur: 92°C.

HDpasspris: 1 499 kr.
HDpasset gäller hushållet t o m 2021-11-14.
Bokning och mer info: hd.se/hdpasset

Drinkpaket och Whiskyglas från Orrefors

SHOP

Barserien CITY är en modern klassiker med tydlig Orreforskänsla som ger en känsla av urban elegans med luftig klarhet av formgivaren Martti Rytkönen. Välj mellan två olika paket - antingen med åtta glas och tillhörande iskuber eller ett paket om 12 delar - iskuber, drinkskedar och underlägg.

HDpasspris: från 899 kr.
HDpasset gäller hushållet t o m 2021-11-14.
Bokning och mer info: hd.se/hdpasset

Lakrids by Bülow

SHOP

Dela din kärlek på det mest smakfulla sättet. SELECTION BOX gör det enkelt för dig och dina gäster att smaka på åtta olika sorters lyxig lakrids. Allt upplagt i en fin presentkartong.

HDpasspris: 340 kr.
HDpasset gäller hushållet t o m 2021-11-14.
Bokning och mer info: hd.se/hdpasset

Akira knivset

SHOP

Akira knivset består av 3 professionella knivar varav en kockkniv på 20 cm, en köttkniv på 20 cm och en allkniv på 13 cm. Med dessa knivar går matlagningen smidigare. Knivens handtag är tillverkat av träimitation i plast och ligger stadigt i handen. Bladet däremot är tillverkat av hamrat stål med en mycket vass knivsegg. Akira knivset bör handdiskas för lång livslängd. Finns i brunt och svart.

HDpasspris: 249 kr.
HDpasset gäller hushållet t o m 2021-11-14.
Bokning och mer info: hd.se/hdpasset

Morgonrock från Kosta Linnewäfveri

SHOP

En helt unik variant av morgon/badrock! Detta är en underbar hybridrock i collegetyg. Den passar lika bra att bära efter träning som efter bad eller bara till att mysa i. Den har två fickor och mudd i ärmarna. Huvband och skärp i midjan. Storlek: S/M, L/XL, XXL och kan tvättas i 40 grader.

HDpasspris: 549 kr.
HDpasset gäller hushållet t o m 2021-11-14.
Bokning och mer info: hd.se/hdpasset

Vi reserverar oss för eventuella tryckfel, ändringar och fullbokningar. Som prenumerant får du ta del av mängder av fina erbjudanden - spara tusenlappar med HDpasset! Du hittar alla aktuella erbjudanden på hd.se/hdpasset eller i vår app HDpasset, som är ditt digitala HDpass. Saknar du mobil? HDpasset finns inte längre som plastkort. Kontakta Kundservice på mail kundservice@hd.se eller ring 042-489 90 89 mån-fre 8.00-16.30, lör-sön 8.00-12.00 så hjälper de dig med ett intyg. Vill Du också synas här med ett erbjudande från ditt företag? Maila till hdpasset@hd.se så berättar vi mer.